

**RADA
EVROPSKÉ UNIE**

**Brusel 9. listopadu 2006 (14.11)
(OR. en)**

15010/06

LIMITE

**FRONT 224
COMIX 937**

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Jordi AYET PUIGARNAU, ředitel, za generálního tajemníka Evropské komise
Datum přijetí:	7. listopadu 2006
Příjemce:	Javier SOLANA, generální tajemník, vysoký představitel
Předmět:	Doporučení Komise, kterým se zavádí „Praktická příručka pro příslušníky pohraniční stráže (schengenská příručka)“ pro použití příslušnými orgány členských států při výkonu hraniční kontroly osob

Delegace naleznou v příloze dokument Komise C(2006) 5186 v konečném znění.

Příloha: C (5186) v konečném znění

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 06/XI/2006

K (2006) 5186 v konečném znění

DOPORUČENÍ KOMISE

ze dne 06/XI/2006,

kterým se zavádí „Praktická příručka pro příslušníky pohraniční stráže (schengenská příručka)“ pro použití příslušnými orgány členských států při výkonu hraniční kontroly osob

DOPORUČENÍ KOMISE

ze dne 06/XI/2006,

kterým se zavádí „Praktická příručka pro příslušníky pohraniční stráže (schengenská příručka)“ pro použití příslušnými orgány členských států při výkonu hraniční kontroly osob

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na článek 211 této smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006, kterým se stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex)¹, stanoví pravidla Společenství pro provádění ochrany hranic, která zahrnuje jak hraniční kontrolu, tak ostrahu hranic.
- (2) Je potřeba zajistit jednotné provádění pravidel Společenství týkajících se hraniční kontroly prováděné všemi vnitrostátními orgány příslušnými pro výkon ochrany hranic. K tomuto účelu se zavádí „Praktická příručka pro příslušníky pohraniční stráže (schengenská příručka)“, která obsahuje společné pokyny, osvědčené postupy a doporučení týkající se potřeb ochrany hranic.
- (3) K zajištění co nejlepšího využití této příručky všemi příslušnými orgány členských států zpřístupní Komise praktickou příručku v elektronické formě, a to se všemi dostupnými faktickými informacemi potřebnými pro výkon povinností pohraniční stráže, jako jsou seznamy hraničních přechodů, vzory cestovních dokladů a podobně.
- (4) Komise zajistí pravidelnou aktualizaci praktické příručky a všech faktických informací nutných pro účinný výkon povinností pohraniční stráže.
- (5) V zájmu podpory jednotného provádění pravidel Společenství o ochraně hranic by členské státy měly svým vnitrostátním orgánům příslušným k výkonu hraničních kontrol osob dát pokyn používat přiloženou praktickou příručku jako hlavní nástroj při provádění ochrany hranic.
- (6) Členské státy se také vybízejí k tomu, aby používaly praktickou příručku při školení personálu, jehož se budou povinnosti ochrany hranic týkat,

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006, kterým se stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex), Úř. věst. L 105, 13. 4. 2006, s. 1.

DOPORUČUJE:

1. V zájmu zajištění účinného a harmonizovaného provádění společných pravidel o ochraně hranic, jak stanoví nařízení (ES) č. 562/2006, by členské státy měly:

- předat přiloženou Praktickou příručku pro příslušníky pohraniční stráže (dále jen „praktická příručka“) svým vnitrostátním orgánům příslušným k výkonu hraničních kontrol osob,
- dát uvedeným orgánům pokyn, aby praktickou příručku využívaly jako hlavní nástroj při výkonu ochrany hranic.

2 Členské státy by také měly praktickou příručku používat pro účely školení personálu, jehož se budou týkat úkoly ochrany hranic.

V Bruselu dne 06/XI/2006.

*Za Komisi
Franco FRATTINI
Místopředseda Komise*

PŘÍLOHA

**Praktická příručka pro příslušníky pohraniční
stráže**

(Schengenská příručka)

<u>PART ONE - DEFINITIONS</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>PART TWO - BORDER CHECKS</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>SECTION I: Border check procedures</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>1. Checks at border crossing points</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>2. Searches in the Schengen Information System</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>3. Special rules for checks on certain categories of persons</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>3.1 Persons enjoying the Community right of free movement</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>3.2 Heads of State</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>3.3 Pilots of aircraft</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>3.4 Seamen</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>3.5 Holders of diplomatic, official or service passports and members of international organisations</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>3.6 Border residents benefiting from a local border traffic regime</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>3.7 Minors</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>3.8 School pupils from third countries resident in a Member State or in a third country not subject to the visa obligation</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>3.9 Cross border workers</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>3.10 ADS tourists</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>4. Stamping of travel documents</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>5. Relaxation of checks</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>6. Refusal of entry</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>7. Issuing of visas at the border, including to seamen in transit</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>8. Cancellation, revocation and shortening of the period of validity of Schengen uniform visas</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>9. Special transit schemes</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>9.1 Facilitated Transit Document (FTD) and Facilitated Railway Transit Document (FRTD)</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>9.2. Transit through the territory of Member States not fully implementing the Schengen acquis</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>10. Asylum-seekers/applicants for international protection</u>	Error! Bookmark not defined.

<u>11.</u>	<u>Registration of information at the border</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>12.</u>	<u>Cooperation with other services</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>SECTION II: Land borders</u>		Error! Bookmark not defined.
<u>1.</u>	<u>Checks on road traffic</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>2.</u>	<u>Checks on rail traffic</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>3.</u>	<u>Local border traffic</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>SECTION III: Air borders</u>		Error! Bookmark not defined.
<u>1.</u>	<u>Checks at the airport</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>2.</u>	<u>Check in aerodromes</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>3.</u>	<u>Checks on persons on private flights</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>SECTION IV: Sea borders</u>		Error! Bookmark not defined.
<u>1.</u>	<u>General checking procedures on maritime traffic</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>2.</u>	<u>Checks on cruise ships</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>3.</u>	<u>Checks on pleasure boating</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>4.</u>	<u>Checks on coastal fishing</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>5.</u>	<u>Checks on ferry connections</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>SECTION V: Checks on inland waterways shipping</u>		Error! Bookmark not defined.
<u>1.</u>	<u>Inland waterways shipping</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>PART THREE: BORDER SURVEILLANCE</u>		Error! Bookmark not defined.
<u>1.</u>	<u>Purpose of surveillance</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>2.</u>	<u>The methods of surveillance</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>PART IV: LIST OF RELEVANT LEGAL INSTRUMENTS</u>		Error! Bookmark not defined.

PŘEDMLUVA

Cílem této Praktické příručky pro příslušníky pohraniční stráže je stanovit pokyny, osvědčené postupy a doporučení vztahující se k výkonu povinností pohraniční stráže ve státech Schengenu. Tato příručka by měla sloužit také jako uživatelská příručka pro příslušníky pohraniční stráže s ohledem na opatření a rozhodnutí, která se přijímají na vnějších hranicích.

Obsah této příručky se zabývá v zásadě kontrolou osob na hranicích a vychází z nástrojů Společenství (zejména ze Schengenského hraničního kodexu), kterými se řídí překračování vnějších hranic, udělování víz, právo Společenství na volný pohyb a žádosti o poskytnutí azylu. V části IV je uveden seznam zákonů, které upravují oblasti, na něž se tato příručka vztahuje.

Pokud se v této příručce odkazuje na jiné druhy kontrol, které mohou nebo by měly být provedeny na hranici (například celní, rostlinolékařské nebo zdravotní kontroly), budou se na tyto druhy kontrol vztahovat příslušné vnitrostátní právní předpisy Společenství. Členský stát by měl v každém případě zajistit úzkou spolupráci mezi různými orgány vykonávajícími kontrolu na vnějších hranicích, jakož i s orgány vykonávajícími kontrolu na území státu.

Smyslem této příručky není uložit členským státům žádné právně závazné povinnosti nebo zavést nová práva a povinnosti pro pohraniční stráž nebo jiné osoby, kterých se může týkat. Právně závazné účinky mají pouze právní předpisy, ze kterých tato příručka vychází nebo na které se odvolává. Tyto právní předpisy podléhají pouze vnitrostátní jurisdikci.

ČÁST JEDNA – DEFINICE

1. **STÁTY SCHENGENU** (státy, které plně uplatňují schengenské *acquis* a které zrušily hraniční kontrolu na svých vnitřních hranicích)²:

1. Rakousko	9. Itálie
2. Belgie	10. Lucembursko
3. Dánsko	11. Nizozemsko
4. Finsko	12. Norsko
5. Francie	13. Portugalsko
6. Německo	14. Španělsko
7. Řecko	15. Švédsko
8. Island	

Pozn.: EU/ES a **Švýcarská konfederace** podepsaly dne 26. 10. 2004 dohodu, která zatím nevstoupila v platnost a která se týká přidružení Švýcarské konfederace k provádění, uplatnění a rozvoji schengenského *acquis*. Očekává se, že Švýcarsko začne provádět schengenský *acquis* nejdříve v roce 2008 po příslušných schengenských hodnoticích postupech.

2. ČLENSKÉ STÁTY EU:

1. Rakousko	11. Maďarsko	21. Slovensko
2. Belgie	12. Irsko	22. Slovinsko
3. Česká republika	13. Itálie	23. Španělsko
4. Kypr	14. Lotyšsko	24. Švédsko
5. Dánsko	15. Litva	25. Spojené království
6. Estonsko	16. Lucembursko	
7. Finsko	17. Malta	
8. Francie	18. Nizozemsko	

² Česká republika, Kypr, Estonsko, Maďarsko, Lotyšsko, Litva, Malta, Polsko, Slovensko a Slovinsko nejsou ještě plně státy Schengenu, používají však společná pravidla o kontrole vnějších hranic.

9. Německo

19. Polsko

10. Řecko

20. Portugalsko

3. **Země EHP:** Norsko (NO), Island (IS) a Lichtenštejnsko (LI).

4. „**Vnitřní hranice**“ jsou:

a) společné pozemní hranice států Schengenu, včetně říčních a jezerních hranic;

b) letiště států Schengenu pro vnitřní lety;

c) námořní, říční a jezerní přístavy států Schengenu pro pravidelná trajektová spojení.

5. „**Vnější hranice**“ jsou pozemní hranice států Schengenu, včetně říčních a jezerních hranic, a jejich námořní hranice a letiště, říční přístavy, námořní přístavy a jezerní přístavy, pokud nejsou vnitřními hranicemi.

6. „**Osoby požívající práva Společenství na volný pohyb**“ jsou občané členských států EU, zemí EHP a Švýcarska, jakož i jejich rodinní příslušníci, kteří je doprovázejí nebo následují, a to bez ohledu na jejich státní příslušnost.

7. „**Rodinní příslušníci občanů zemí EU/EHP/Švýcarska**“, bez ohledu na jejich státní příslušnost, jsou:

- manžel či manželka a partner či partnerka, se kterým občan EU/EHP/Švýcarska uzavřel registrované partnerství, pokud je uzavřeno na základě právních předpisů členského státu a uznáváno právním řádem hostitelského členského státu a členského státu jako rovnocenné manželství,
- potomci v přímé linii, kteří jsou mladší 21 let nebo jsou vyživovanými osobami, a potomci manžela či manželky nebo registrovaného partnera či partnerky,
- závislé osoby příbuzné v přímé vzestupné linii , včetně takto závislých osob ze strany manžela či manželky nebo registrovaného partnera či partnerky.

8. „**Občan EU**“ označuje jakoukoli osobu, která je státním příslušníkem některého členského státu.

9. „**Státní příslušník třetí země**“ označuje jakoukoli osobu, která není osobou požívající práva Společenství na volný pohyb.
10. „**Příslušník pohraniční stráže**“ je jakýkoli veřejný činitel, který je v souladu s vnitrostátními právními předpisy přidělen na hraniční přechod nebo na hranice nebo do bezprostřední blízkosti takové hranice a který plní úkoly ochrany hranic v souladu s právními předpisy Společenství a s vnitrostátními právními předpisy.
11. „**Ochrana hranic**“ je činnost vykonávaná na hranici výhradně jako reakce na záměr překročit tuto hranici nebo na samotné překročení této hranice, a to bez ohledu na jakékoli jiné důvody, sestávající z hraničních kontrol a z ostrahy hranic.
12. „**Hraniční kontroly**“ jsou kontroly prováděné na hraničních přechodech, aby se zajistilo, že osobám, jejich dopravním prostředkům a předmětům, které mají v držení, může být povolen vstup na území států Schengenu nebo jeho opuštění.
13. „**Ostraha hranic**“ je ostraha hranic mezi hraničními přechody a ostraha hraničních přechodů mimo stanovenou provozní dobu, aby se zabránilo osobám vyhýbat se hraničním kontrolám.
14. „**Minimální kontrola**“ je kontrola osob požívajících práva Společenství na volný pohyb, jejíž provádění je pravidlem a jejímž účelem je ověřit totožnost a státní příslušnost těchto osob, zda jsou občany EU/EHP/Švýcarska, nebo totožnost rodinných příslušníků občana EU/EHP/Švýcarska, kteří sami nejsou občany EU/EHP/Švýcarska, a jejich rodinné vazby na tohoto občana EU/EHP/Švýcarska. Minimální kontrola spočívá v rychlém a jednoduchém ověření cestovního dokladu s cílem zkontrolovat jeho platnost a odhalit výskyt známek pozměnění nebo padělání. Tato kontrola může zahrnovat vyhledání informací o odcizených, neoprávněně užívaných, ztracených nebo neplatných dokladech v příslušných databázích.
15. „**Důkladná kontrola**“ je kontrola, která se provádí u státních příslušníků třetí země a která je opakem minimální kontroly, která se provádí u osob požívajících práva Společenství na volný pohyb. Spočívá v tom, že příslušník pohraniční stráže ověří, zda státní příslušník třetí země splňuje všechny podmínky vstupu (a opuštění) území státu Schengenu.
16. „**Kontroly ve druhé linii**“ jsou další kontroly, jež lze provádět na zvláštním místě mimo místa („v první linii“), kde se kontrolují všechny osoby.

17. **„Žadatel o azyl“** je státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, která podala žádost o azyl, o níž dosud nebylo pravomocně rozhodnuto.
18. **„Žádost o mezinárodní ochranu“** znamená žádost o ochranu ze strany členského státu podaná státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti, u níž lze předpokládat, že usiluje o získání postavení uprchlíka nebo statusu podpůrné ochrany.
19. **„Uprchlík“** je státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, která se v důsledku oprávněných obav před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů nachází mimo zemi své státní příslušnosti a je neschopna přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám odmítá ochranu své země, nebo osoba bez státní příslušnosti nacházející se mimo zemi svého dosavadního pobytu následkem shora uvedených událostí a která se tam vzhledem ke shora uvedeným obavám nechce nebo nemůže vrátit.
20. **„Osoba, která má nárok na podpůrnou ochranu“** je státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, která nesplňuje podmínky pro uznání za uprchlíka, ale u které existují závažné důvody se domnívat, že pokud by se vrátila do země svého původu, nebo v případě osoby bez státní příslušnosti do země svého dosavadního pobytu, byla by vystavena reálné hrozbě, že utrpí vážnou újmu uvedenou v článku 15 směrnice Rady 2004/83/ES, přičemž tato osoba nemůže nebo vzhledem ke shora uvedené hrozbě nechce přijmout ochranu dotyčné země.
21. **„Osoba bez státní příslušnosti“** je osoba, kterou žádný stát podle působení svých právních předpisů nepovažuje za svého státního příslušníka.
22. **„Hrozba pro veřejné zdraví“** je každá nemoc s epidemickým potenciálem, jak je vymezen v Mezinárodním zdravotním řádu Světové zdravotnické organizace, a jiné infekční nemoci nebo nakažlivé parazitické nemoci, pokud se na ně vztahují ochranné předpisy platné pro státní příslušníky členských států. Podrobnější informace viz [v pokynech o hrozbách pro veřejné zdraví](#), oddíl I bod 1.6.
23. **„Vízum“** znamená povolení vydané členským státem nebo rozhodnutí přijaté tímto státem, které je vyžadováno za účelem vstupu nebo plánovaného pobytu v tomto členském státě nebo v několika členských státech, nebo za účelem průjezdu přes území tohoto členského

státu nebo několika členských států. Podrobnější informace o různých druzích víz viz oddíl I bod 7.

ČÁST DVĚ – HRANIČNÍ KONTROLY

ODDÍL I: Postupy hraniční kontroly

1. *Kontroly na hraničních přechodech*

- 1.1 Hlavním účelem hraničních kontrol na hraničních přechodech je ověřit, že všechny osoby překračující hranici splňují podmínky vstupu na území států Schengenu.

Podmínky vstupu, které musí splnit státní příslušníci třetí země při vstupu na území státu Schengenu, jsou:

- a) platný cestovní doklad nebo doklady, které je opravňují k překročení hranice;
- b) platné vízum, pokud se vyžaduje. Pokud však státní příslušník třetí země vlastní povolení k pobytu vydané státem Schengenu, považuje se toto povolení k pobytu za rovnocenné schengenskému vízu. Tato rovnocenná platnost se nevztahuje na povolení k přechodnému pobytu vydaná při přezkumu první žádosti o povolení k pobytu nebo žádosti o azyl;
- c) doklady, které prokážou účel a podmínky předpokládaného pobytu ve státech Schengenu, které hodlají navštívit, a dostatečné prostředky pro obživu jak na dobu předpokládaného pobytu, tak na návrat do země původu (nebo na průjezd do třetí země, ve které je zaručeno jejich přijetí, například protože jim tato země vydala povolení k pobytu) nebo jsou schopni si tyto prostředky legálním způsobem opatřit;
- d) nejsou v schengenském informačním systému (SIS) vedeny jako osoby, kterým má být odepřen vstup;
- e) nejsou považováni za osoby, které představují hrozbu pro veřejný pořádek, vnitřní bezpečnost, veřejné zdraví nebo mezinárodní vztahy kteréhokoli ze států Schengenu. Tento případ se týká zejména osob vedených ve vnitrostátní databázi jako osoby, kterým má být odepřen vstup.

Hlavní **podmínka**, kterou je třeba ověřit při **opuštění** země, spočívá v ověření platnosti dokladu, který svého nositele opravňuje k přechodu hranice, a případně toho, že

státní příslušník třetí země nepředstavuje hrozbu pro veřejný pořádek, vnitřní bezpečnost nebo mezinárodní vztahy některého ze států Schengenu.

* *Právní základ:*

- - Schengenský hraniční kodex (článek 5);

- „ve znění nařízení Rady (ES) č. 539/2001“

* nařízení Rady (ES) č. 2414/2001

* nařízení Rady (ES) č. 453/2003

*nařízení Rady (ES) č. 851/2005

Pozn.: Uvedené podmínky se nevztahují na občany EU a další osoby požívající práva Společenství na volný pohyb, které mají obecně právo vstoupit na území kteréhokoli členského státu při pouhém předložení průkazu totožnosti nebo pasu. Další podrobnosti viz níže bod 3.1.

- 1.2 Všem osobám usilujícím o překročení hranic musí být zaručena základní práva zakotvená v Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a v Chartě základních práv Evropské unie. Ochrana hranic musí zejména plně zachovávat zákaz nelidského a ponižujícího zacházení a zákaz diskriminace uložený v člancích 3 a 14 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a v člancích 4 a 21 Charty základních práv Evropské unie.

Zejména příslušníci pohraniční stráže musí při výkonu svých úkolů plně respektovat lidskou důstojnost a nesmí nikoho diskriminovat na základě pohlaví, rasového nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo světového názoru, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace. Veškerá opatření přijatá při plnění těchto úkolů musí být přiměřená cílům, které tato opatření sledují.

Všichni cestující mají právo na informace o povaze kontroly a na profesionální, přátelské a slušné jednání v souladu s příslušnými mezinárodními a vnitrostátními právními předpisy a právními předpisy Společenství.

- 1.3 Příslušník pohraniční stráže velící kontrole na hraničním přechodu musí pro provádění účinné ochrany hranic použít odpovídající a dostatečně početný personál. Příslušníci pohraniční stráže musí vždy usilovat o rovnováhu mezi potřebou zajistit hladký přechod hranic osobám, které splňují podmínky vstupu a které představují naprostou většinu

cestujících (např. turisté, obchodníci, studenti, atd.), a potřebou zachovat neustálou ostrážitost při odhalování osob představujících nebezpečí pro veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost, jakož i možných nezákonných přistěhovalců.

*** Rada pro příslušníky pohraniční stráže při provádění hraniční kontroly:**

- když berete cestovní doklad, podívejte se vždy nejdříve cestujícímu do obličeje (snažte se co nejvíce si zapamatovat podstatné rysy jeho obličeje);
- porovnejte rysy cestujícího s fotografií a popisem uvedeným v cestovním dokladu, a pokud se vyžaduje vízum, také s vízem (to může pomoci vyloučit podvodníky);
- zkontrolujte cestovní doklad důkladně, abyste vyloučili možnost, že není pozměněn nebo padělán (číslování, tisk a sešití stránek, vložená razítka a kolky, uvedení dalších osob; cestující by měl vysvětlit veškeré opravy provedené v dokladu na straně určené pro osobní údaje),
- zkontrolujte údaje v systému souborů; přičemž neustále udržujte verbální kontakt s cestujícím a sledujte jeho chování a reakce (např. nervozitu, agresivní postoj, nadměrnou ochotu spolupracovat);
- než vyznačíte razítko hranice, ujistěte se o tom, že dotčená osoba nepřekročila povolenou dobu pobytu během svého posledního pobytu na území států Schengenu (tj. tři měsíce ve lhůtě šesti měsíců);
- nevyslychejte cestujícího jako možného zločince nebo nezákonného přistěhovalce. Všechny otázky by měly být vyrovnané a položeny přátelsky;
- Otázky, které položí cestující, by neměly být považovány za vtíravé a mělo by na ně být odpovězeno věcně a slušně.

- 1.4 Všechny osoby při vstupu a opuštění podléhají **minimální kontrole**, která představuje porovnání totožnosti osoby s doklady, které jí umožňují překročit hranici. Minimální kontrola obvykle spočívá v rychlém a jednoduchém ověření cestovního dokladu s cílem zkontrolovat jeho platnost a odhalit výskyt známek pozměnění nebo padělání. Tato kontrola může také zahrnovat vyhledání informací o odcizených, neoprávněně užívaných, ztracených nebo neplatných dokladech v příslušných databázích.

Minimální kontrola musí být pravidlem pro **osoby požívající právo Společenství na volný pohyb** (viz níže bod 3.1).

1.5 Státní příslušníci třetí země musejí být podrobeni **důkladné kontrole**, kterou je nutno vykonat, jak je uvedeno níže. Na následující kategorie osob se však vztahují **zvláštní pravidla**:

- a) hlavy státu a členové jejich delegací (bod 3.2);
- b) piloti letadel a další členové posádky (bod 3.3);
- c) námořníci (bod 3.4);
- d) držitelé diplomatických, úředních nebo služebních pasů a členové mezinárodních organizací (bod 3.5);
- e) obyvatelé příhraničních oblastí využívající režimu malého pohraničního styku (bod 3.6)
- f) námořníci (bod 3.7);
- g) žáci ze třetích zemí, kteří mají trvalý pobyt v členském státě nebo ve třetí zemi, na kterou se nevztahuje vízová povinnost (bod 3.8);
- h) přeshraniční pracovníci (bod 3.9);
- i) ADS turisté (bod 3.10).

Kontroly **osob bez státní příslušnosti** a **uprchlíků** se provádějí stejně jako kontroly státních příslušníků třetích zemí obecně (viz bod 10, oddíl I o žadatelích o azyl).

Pozn.: Pro kontroly státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou rodinnými příslušníky občanů zemí EU, EHP nebo Švýcarska (osoby požívající práva Společenství na volný pohyb) viz bod 3.1

** Odkaz:*

- - Doklady vydané osobám bez státní příslušnosti a uprchlíkům státy Schengenu

- - Osvobození od vízové povinnosti pro uprchlíky a osoby bez státní příslušnosti

1.6 **Důkladná kontrola při vstupu** spočívá v ověření splnění všech podmínek vstupu, tj.:

- ověření, zda má státní příslušník třetí země doklad, který je platný pro překročení hranic a jemuž neskončila doba platnosti, a zda je k dokladu případně připojeno požadované vízum nebo povolení k pobytu;

- důkladná prohlídka cestovního dokladu, zda nenese známky pozměňování nebo padělání. Je-li to možné, měla by se kontrola cestovních dokladů, víz a povolení k pobytu provádět pomocí srovnání se vzory současných dokladů, které opravňují k překročení hranice, a se vzory vízových štítků a s využitím zařízení jako je UV lampa, lupa, vyhledávací lampy, mikroskopy, šanony a případně vyspělejší zařízení jako video, atd.;
- kontrola vstupních a výstupních razítek v cestovním dokladu dotyčného státního příslušníka třetí země, aby se porovnáním data vstupu a výstupu ověřilo, zda již daná osoba nepřekročila maximální délku povoleného pobytu na území států Schengenu, tj. tři měsíce během období šesti měsíců. Tato tříměsíční lhůta se musí počítat od data prvního vstupu;
- ověření místa odjezdu a místa určení dotyčného státního příslušníka třetí země a účelu jeho zamýšleného pobytu a v případě potřeby i kontrola odpovídajících podkladů;
- ověření, zda má dotyčný státní příslušník třetí země dostatečné prostředky pro obživu úměrné délce a účelu předpokládaného pobytu a na návrat do země původu nebo na průjezd do třetí země, anebo je schopen si tyto prostředky legálním způsobem opatřit. Při posuzování prostředků pro obživu se musí přihlížet k orientačním částkám, které stanoví každý stát Schengenu;
- ověřování dostatečných prostředků pro obživu se může zakládat na hotovosti, cestovních šecích a kreditních kartách, které má státní příslušník třetí země v držení; Důkazem o dostatečných prostředcích pro obživu mohou být také sponzorská prohlášení, pokud jsou taková prohlášení upravena vnitrostátními právními předpisy, a v případě, že státní příslušník třetí země pobývá u hostitele, rovněž záruky/pozvání od hostitele tak, jak jsou stanoveny vnitrostátními právními předpisy;

– Platnost kreditní karty lze ověřit kontaktováním společnosti, která kartu vydala, nebo pomocí jiných prostředků dostupných na hraničním přechodu (např. směnárny). – Pozvání od hostitele lze ověřit přímým kontaktováním hostitele nebo ověřením dobré vůle hostitele prostřednictvím vnitrostátních kontaktních míst členského státu, v němž má hostitel trvalý pobyt.

- ověření, zda dotyčný státní příslušník třetí země, jeho dopravní prostředek a předměty, které převáží, pravděpodobně neohrozí veřejný pořádek, vnitřní bezpečnost, veřejné zdraví nebo mezinárodní vztahy kteréhokoli ze států Schengenu. Takové ověření zahrnuje přímé zjišťování údajů a záznamů o osobách a v případě potřeby i předmětech vedených v Schengenském informačním systému (SIS) a ve vnitrostátních souborech údajů, jakož i kroky, které mají být učiněny v důsledku existence záznamu.

*** Pokyny týkající se pojmu „hrozba pro veřejné zdraví“ v souvislosti s odepřením vstupu:**

Tento pojem zahrnuje „každou nemoc s epidemickým potenciálem, jak je vymezen v Mezinárodním zdravotním řádu Světové zdravotnické organizace (WHO), a jiné infekční nemoci nebo nakažlivé parazitické nemoci, pokud se na ně vztahují ochranné předpisy platné pro státní příslušníky členských států.“

Pro účely této příručky bude jakékoli ohrožení zdraví občanů EU a také všechna rozhodnutí o účinných opatřeních posouzena a rozhodnuta v rámci sítě Společenství vytvořené na základě rozhodnutí 2119/98/ES a systému včasného varování a reakce (EWRS) a Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) zřízeného na základě nařízení (ES) č. 851/2004 o zřízení Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí. Orgány systému včasného varování a reakce tvoří orgány členských států odpovědné za veřejné zdraví. Tyto orgány pracují na vnitrostátní úrovni společně s vnitrostátně uznanými orgány dozoru. Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí provádí posouzení rizika ohrožení (www.ecdc.eu.int).

Orgány každého členského státu, které jsou příslušné k provádění zdravotních opatření, by se tak vždy měly v souladu s vnitrostátními právními předpisy a postupy stanovenými každým členským státem účastnit hodnocení nebezpečí pro veřejné zdraví pro účely povolení nebo odepření vstupu na hranicích.

1.7 Důkladná kontrola při opuštění představuje:

- ověření, že státní příslušník třetí země má platný doklad k překročení hranic;
- ověření cestovního dokladu, zda nenese známky pozměňování nebo padělání;

- podle možností ověření, že státní příslušník třetí země není považován za hrozbu pro veřejný pořádek, vnitřní bezpečnost nebo mezinárodní vztahy kteréhokoliv ze států Schengenu.

Další kontroly při opuštění území mohou představovat:

- ověření, zda má osoba platné vízum, je-li požadováno, pokud ovšem není držitelem platného povolení k pobytu vydaného státy Schengenu nebo jiných dokladů opravňujících k pobytu nebo opakovanému vstupu na jejich území;
- ověření, že osoba nepřekročila maximální délku povoleného pobytu na území států Schengenu;
- nahlédnutí do záznamů o osobách a předmětech vedených v SIS a do sestav ve vnitrostátních souborech údajů.

- 1.8 Je obecným pravidlem, že státní příslušníci třetí země, kteří jsou držiteli povolení k pobytu vydaného některým státem Schengenu, by neměli být žádáni, aby prokázali účel zamýšleného pobytu nebo že disponují prostředky pro obživu. Ostatní kontroly – zejména ověření cestovních dokladů a povolení k pobytu, vyhledávání v SIS a vnitrostátních databázích – musí však být provedeny, jak je vysvětleno v bodech 1.4, 1.5, 1.6 a 1.7 výše.
- 1.9 Požádá-li osoba, která se má podrobit důkladné kontrole, o předložení služebního odznaku, měl by jí ho příslušník pohraniční stráže ukázat, poskytnout jí své služební identifikační číslo a, umožňují-li to okolnosti, uvést své jméno. Poskytnutí jména může být odepřeno, existuje-li nějaký důvod předpokládat, že by se tím příslušník pohraniční stráže mohl dostat do vážného nevýhodného postavení (například pokud se mu hrozí odvetou). V tomto případě musí být poskytnuto pouze číslo odznaku a jméno a adresa orgánu.
- 1.10 Aby nedošlo ke zpomalení kontrolních postupů na vstupních/výstupních stanicích v první linii, a pokud je potřeba provést dodatečná ověření, lze výše uvedené důkladné kontroly provést na místě odděleném od stanic („kontroly ve druhé linii“). Pokud o to státní příslušník třetí země požádá a jsou-li k dispozici tato zařízení, provádějí se takové důkladné kontroly v neveřejném prostoru vyhrazeném pro tento účel. V tomto případě musí být státní příslušník třetí země informován o účelu těchto kontrol, jakož i o postupu. Tato informace může být poskytnuta formou plakátu nebo letáku, který je této

osobě předán. Uvedený leták nebo plakát musí být k dispozici ve všech úředních jazycích Unie a v jazyce nebo jazycích země nebo zemí, které hraničí s dotyčným členským státem.

** Právní základ:*

- Schengenský hraniční kodex (články 6 a 7, přílohy I a IV):

- rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady ze dne 24. září 1998 2119/98/ES o zřízení sítě epidemiologického dozoru a kontroly přenosných nemocí ve Společenství (Úř. věst. L 268 3.10. 1998, s. 1);

- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 851/2004 ze dne 21. dubna 2004 o zřízení Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí (Úř. věst. L 142, 30.4.2004, s. 1);

- nařízení Rady (ES) č. 2252/2004 ze dne 13. prosince 2004 o normách pro bezpečnostní a biometrické prvky v cestovních pasech a cestovních dokladech vydávaných členskými státy (Úř. věst. L 385, 29. 12. 2004, s. 1);

- Mezinárodní zdravotní řád (WHO):

- rozsudek ESD ze dne 3. října 2006 ve věci C-241/06 Bot vs Préfet du Val-de-Marne

2. *Vyhledávání v Schengenském informačním systému*

2.1 SIS musí být využíván k vyhledávání informací o osobách a předmětech a zejména:

- o osobách, u nichž se žádá o zatčení a předání na základě evropského zatýkacího rozkazu, nebo o osobách, u nichž se žádá o předběžné zadržení za účelem vydání;
- o státních příslušnících třetí země, kterým je nutno odepřít vstup na území států Schengenu;
- o pohřešovaných osobách, které v zájmu své vlastní ochrany nebo předcházení nebezpečí musí být dočasně pod policejní ochranou;
- o osobách hledaných pro účely soudního řízení;
- o osobách a předmětech, které jsou předmětem utajeného sledování nebo zvláštních kontrol;
- o předmětech určených k zabavení nebo hledaných za účelem zajištění důkazů v trestním řízení.

2.2. Jednání v případě zjištění záznamu v SIS:

- 2.2.1 Jednotlivci, jejichž zadržení se žádá, musí být nejdříve podrobeni výsledku a potom vráceni příslušným orgánům, které rozhodnou o dočasné vazbě za účelem vydání nebo předání požadujícímu členskému státu.
- 2.2.2 Státní příslušníci třetí země, kterým byl odepřen vstup, musí být, umožňují-li to okolnosti, co nejrychleji odesláni zpět na místo, odkud přišli, nebo do své země původu. Tyto osoby musí zůstat pod dohledem příslušníků pohraniční stráže až do svého odjezdu z území státu Schengenu.
- 2.2.3 Dospělá osoba, která je pohřešovaná, musí udělit svůj předchozí souhlas k informování strany, která o jejím zmizení informovala.
- 2.2.4 Zvláštní pozornost je třeba věnovat nezletilým nebo osobám, které musí být na základě rozhodnutí státních orgánů (soudu, správních orgánů) pod ochranou. Další kroky lze přijmout pouze na základě konzultací s těmito úřady.
- 2.2.5 Data uvedená pro účely utajeného sledování by měla umožnit získat následující informace:
- místo, doba nebo důvod ověření,
 - trasa a místo určení cesty,
 - osoby, které doprovázejí dotyčnou osobu, nebo spolucestující,
 - použité vozidlo, loď, letadlo nebo kontejner,
 - převážené věci,
 - okolnosti, za jakých byla osoba, vozidlo, loď nebo kontejner nalezeny.

Při zjišťování těchto údajů je třeba dbát na to, aby byla zachována tajná povaha sledování.

*** Osvědčené postupy – žádost o informace o záznamech v SIS:**

Pokud nějaká osoba žádá informaci o zpracování svých osobních údajů v SIS a o svých právech k přístupu do SIS, měl by příslušník pohraniční stráže této osobě poskytnout

kontakt na příslušné vnitrostátní orgány, včetně orgánů pro ochranu dat, kde může svá práva uplatnit.

2.2.6 Mezi předměty určené k zabavení nebo hledané za účelem zajištění důkazů v trestním řízení patří:

- (a) odcizená, neoprávněně užívaná nebo pohřešovaná motorová vozidla s motorem o obsahu válců přesahujícím 50 ccm, lodě a letadla,
- (b) odcizené, neoprávněně užívané nebo pohřešované přívěsy o pohotovostní hmotnosti přesahující 750 kg, obytné přívěsy, průmyslová zařízení, závěsné motory a kontejnery,
- (c) odcizené, neoprávněně užívané nebo pohřešované střelné zbraně,
- (d) odcizené, neoprávněně užívané nebo pohřešované nevyplněné úřední doklady,
- (e) odcizené, neoprávněně užívané, pohřešované nebo za neplatné prohlášené vydané doklady totožnosti, jako jsou pasy, osobní průkazy, řidičské průkazy, povolení k pobytu a cestovní doklady,
- (f) odcizené, neoprávněně užívané, pohřešované nebo za neplatné prohlášené technické průkazy vozidel a státní poznávací značky,
- (g) bankovky (evidované),
- (h) odcizené, neoprávněně užívané nebo neplatné cenné papíry a platební nástroje, jako jsou šeky, kreditní karty, dluhopisy, akcie a podíly.

Pro další informace o jednání v případě záznamu v SIS by příslušníci pohraniční stráže měli použít manuál SIRENE.

** Právní základ:*

- - Schengenská úmluva (článek 93-118)

3. *Zvláštní pravidla pro kontroly určitých kategorií osob*

3.1 **Osoby požívající práva Společenství na volný pohyb**

3.1.1 Osoby požívající práva Společenství na volný pohyb mají obecně právo překročit hranice členského státu na základě následujících dokladů:

- Občané EU, EHP, Švýcarska: průkaz totožnosti nebo cestovní pas;
- Rodinní příslušníci občanů EU/EHP/Švýcarska, kteří jsou státními příslušníky třetí země: cestovní pas. Jsou-li státními příslušníky třetí země podléhající vízové povinnosti, může se po nich požadovat také vstupní vízum, pokud ovšem nejsou držiteli platného povolení nebo průkazu k pobytu vydaného členským státem (nebo zemí EHP nebo Švýcarskem).

Na základě Dohody mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně jedné a Švýcarskou konfederací na straně druhé o volném pohybu osob se výše uvedené vztahuje také na zaměstnance osob poskytujících služby, bez ohledu na jejich státní příslušnost, kteří působí na trhu práce ve Švýcarsku nebo v jednom z členských států a jsou vysláni k poskytování služeb na území Švýcarska nebo jednoho z členských států (článek 17 přílohy I této dohody).

3.1.2 Nemá-li však osoba požívající práva Společenství na volný pohyb potřebné cestovní doklady, případně nezbytná víza, poskytne jí dotýčný členský stát před jejím vrácením veškeré vhodné možnosti, aby potřebné doklady v přiměřené lhůtě získala nebo jí byly dodány, nebo aby doložila či jinak prokázala, že se na ni vztahuje právo na volný pohyb.

3.1.3 Následně by jako obecné pravidlo kontroly osob požívajících právo Společenství na volný pohyb měly být omezeny na ověření totožnosti a státní příslušnosti/rodinných vazeb (tzv. „**minimální kontrola**“, viz bod 1.4 výše). Proto by se těmto osobám neměly klást žádné otázky ohledně účelu jejich cesty, cestovních plánů, osvědčení o zaměstnání, výplatních pásek, bankovních výpisů, ubytování, prostředků pro obživu nebo jiných osobních údajů.

3.1.4 Aby se příslušníci pohraniční stráže ujistili, že přítomnost těchto osob nepředstavuje skutečnou, aktuální a dostatečně vážnou hrozbu pro vnitřní bezpečnost nebo veřejný pořádek členského státu nebo hrozbu pro veřejné zdraví nebo mezinárodní vztahy, mohou

provádět – aniž by tak činili systematicky – další kontroly těchto osob a nahlížet do vnitrostátních i evropských databází.

Záznam v SIS nebo v jiné databázi není sám o sobě dostačujícím důvodem k odepření vstupu žádné osobě požívající práva Společenství na volný pohyb (viz bod 6.3, oddíl I o pravidlech pro odepření vstupu osobám požívajícím práva Společenství na volný pohyb).

Předchozí odsouzení pro trestný čin samo o sobě odepření vstupu neodůvodňuje.

** Právní základ – judikatura:*

- Directive 38/2004/EC (Articles 4, 5 and 27)

- - Schengenský hraniční kodex (článek 7)

- - Dohoda mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně jedné a Švýcarskou konfederací na straně druhé o volném pohybu osob, 21. červen 1999

- -Rozsudek ESD ze dne 25. července 2002 ve věci C 459/99, MRAX vs Belgie.

- Rozsudek ESD ze dne 17. února 2005 ve věci C 215/03, Salah Oulane vs Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie

- - Rozsudek ESD ze dne 31. ledna 2006 ve věci C 503/03, Komise vs Španělsko

3.2 Hlavy států

Hlavy států a členové jejich delegací, jejichž příjezd a odjezd je dopředu úředně ohlášen pohraniční stráží diplomatickou cestou, nesmí být podrobeni hraniční kontrole.

** Právní základ:*

- - Schengenský hraniční kodex (příloha VII)

3.3 Piloti letadel

3.3.1 Piloti letadel a členové posádky mohou překročit hranice na základě své pilotní licence nebo certifikátu člena posádky, jak je uvedeno v příloze 9 Úmluvy ICAO ze dne 7. prosince 1944 o mezinárodním civilním letectví (úmluva ICAO), pokud:

- (a) vstupují na palubu letadla a vystupují z ní na letišti mezipřistání nebo letišti příletu na území státu Schengenu,

- (b) vstupují na území obce, kde se nachází letiště mezipřistání nebo letiště příletu na území státu Schengenu,
- (c) cestují jakýmkoliv dopravním prostředkem na letiště nacházející se na území státu Schengenu za účelem vstupu na palubu letadla odlétajícího ze stejného letiště.

Ve všech ostatních případech se musí dodržovat obecné podmínky vstupu pro státní příslušníky třetí země.

- 3.3.2. Všude tam, kde je to možné, by při kontrolách na letištích měla být dána přednost kontrolám posádek letadel, tj. členové posádek by měli být zkontrolováni buď dříve než cestující, anebo na zvláštním místě vyhrazeném k tomuto účelu. Posádky, které jsou personálu odpovídajícímu za hraniční kontroly známy, mohou být podrobeny pouze namátkovým kontrolám.

** Právní základ:*

- - Schengenský hraniční kodex (příloha VII)
- Úmluva ICAO

3.4 Námořníci

- 3.4.1 Námořníci mohou vystoupit na břeh, tj. zůstat v zóně přístavu, kde jejich loď zakotvila, anebo v přilehlých obcích, s použitím svého průkazu totožnosti námořníka vydaného v souladu s Ženevskou úmluvou ze dne 19. června 2003 (č. 185), Londýnskou úmluvou ze dne 9. dubna 1965 (Úmluva FAL) a příslušnými vnitrostátními právními předpisy, a to za předpokladu, že je tento dokument uznáván dotčeným státem Schengenu. V tomto případě se nemusí dostavit na hraniční přechod, avšak pod podmínkou, že je jejich jméno uvedeno na seznamu posádky jejich lodi, který byl předem předložen příslušným orgánům ke kontrole.

Musí však podstoupit běžnou důkladnou kontrolu, která se provádí u státních příslušníků třetí země, jestliže je to odůvodněno na základě hodnocení rizika týkajícího se vnitřní bezpečnosti a nedovoleného přistěhovalectví.

- 3.4.2 Námořníci, kteří hodlají pobýt mimo obce nacházející se v blízkosti přístavů, musí splňovat všeobecné podmínky vstupu na území států Schengenu.

Držitelé námořnických knížek nebo průkazů totožnosti námořníka mohou však být oprávněni vstoupit na území státu Schengenu, i když nejsou držiteli platného víza a/nebo nemohou prokázat dostatečné prostředky pro obživu, a to za okolností uvedených níže:

- vstupu na palubu lodi, která již zakotvila nebo má připlout do přístavu státu Schengenu,
- průjezd do třetí země nebo návrat do země původu,
- naléhavé případy nebo nutné případy (nemoc, propuštění, ukončení smlouvy, atd.).

V těchto případech může být držitelům námořnických knížek nebo průkazů totožnosti námořníka, kteří musí mít vízum z důvodu své státní příslušnosti a kteří ho při vstupu na území státu Schengenu nemají, vízum vydáno na hranici (viz bod 7, oddíl I níže).

** Právní základ:*

- - Schengenský hraniční kodex (příloha VII)
- - Ženevská úmluva č. 185
- Úmluva FAL

3.5 Držitelé diplomatických, úředních nebo služebních pasů a členové mezinárodních organizací

3.5.1 Vzhledem ke zvláštním výsadám nebo imunitám, jichž požívají, může být držitelům diplomatických, úředních nebo služebních pasů vydaných třetími zeměmi a jejich vládami uznanými státy Schengenu, kteří cestují v rámci svých služebních povinností, dána přednost před ostatními cestujícími na hraničních přechodech, i když se na ně případně nadále vztahuje vízová povinnost. Osoby, jež jsou držiteli takových dokladů, nemusí prokazovat, že mají dostatečné prostředky pro obživu.

3.5.2 Jestliže se osoba, která se dostaví na vnější hranici, dovolává výsad, imunity a výjimek, může ji příslušník pohraniční stráže vyzvat k prokázání svého postavení na základě předložení odpovídajících dokladů, především potvrzení vydaných akreditujícím státem, nebo diplomatického pasu nebo jiným způsobem. Jestliže má pohraniční stráž pochybnosti, může se v případě naléhavé potřeby obrátit přímo na ministerstvo zahraničních věcí.

Pohraniční stráž navíc nesmí zamítnout držitelům diplomatických, úředních nebo služebních pasů vstup na území států Schengenu, jestliže věc nejdříve nekonzultovala

s příslušnými vnitrostátními orgány. To platí i v případě, je-li dotyčná osoba vedena v SIS jako osoba, které má být odepřen vstup.

- 3.5.3 Akreditovaní členové diplomatických misí a konzulárních zastoupení a jejich rodiny mohou vstoupit na území států Schengenu po předložení průkazu vydaného ministerstvem zahraničních věcí příslušného státu Schengenu a dokladu, který je opravňuje k překročení hranice.

Kontrola podmínek vstupu není nutná, pokud diplomat vstupuje na území státu Schengenu, kde je akreditován a kde má právo dlouhodobého pobytu.

- 3.5.4 Diplomaté, kteří jsou akreditováni mimo území států Schengenu a kteří cestují ze soukromých důvodů, musí splnit všeobecné požadavky vstupu.
- 3.5.5 Existuje-li nebezpečí a odůvodněné podezření, že se diplomat dopouští nezákonného jednání nebo trestné činnosti, musí být okamžitě informováno ministerstvo zahraničních věcí dotčené země.
- 3.5.6 V souladu s Vídeňskou úmluvou o diplomatických vztazích ze dne 18. dubna 1961 požívají diplomaté nedotknutelnosti a dalších imunit v zemi, ve které jsou akreditováni, a v zemích, kterými projíždějí, aby se ujali úřadu, nebo při návratu na místo svého úřadu, nebo když se vracejí do své vlastní země. To neplatí, pokud cestují pro soukromé účely.
- 3.5.7 Členům mezinárodních organizací, kteří jsou držiteli dokladů vydaných mezinárodními organizacemi uvedenými níže a kteří vykonávají svou práci, může být, je-li to možné, uděleno přednostní zacházení během hraničních kontrol.

Přihlédnout se musí především k následujícím dokladům:

- průkaz Organizace spojených národů vydávaný personálu OSN a podřízených agentur na základě Úmluvy o výsadách a imunitě specializovaných agentur přijaté Valným shromážděním OSN dne 21. listopadu 1947 v New Yorku;
- průkaz Evropského společenství (ES);
- průkaz Evropského společenství pro atomovou energii (Euratom);
- legitimace vydaná Generálním tajemníkem Rady Evropy;

- doklady vydávané podle čl. III odst. 2 Dohody mezi stranami Severoatlantické smlouvy o postavení jejich sil (vojenský průkaz totožnosti doplněný cestovním příkazem, cestovním oprávněním anebo individuálním nebo skupinovým rozkazem k přesunu), jakož i doklady vydávané v rámci Partnerství pro mír.

Je všeobecným pravidlem, že osoby, jež jsou držiteli takových dokladů, nemusí prokazovat, že mají dostatečné prostředky pro obživu.

** Právní základ:*

- Schengenský hraniční kodex (příloha VII)
- Vídeňská úmluva o diplomatických vztazích ze dne 18. dubna 1961

3.6 Obyvatelé příhraničních oblastí využívající režimu malého pohraničního styku

3.6.1 Obyvatelé příhraničních oblastí sousední třetí země, kteří jsou držiteli povolení pro malý pohraniční styk (PMPS) vydaného v rámci režimu malého pohraničního styku na základě dvoustranné dohody mezi členským státem a dotčenou třetí zemí, požívají při překročení hranice zvláštního zacházení, tj.:

- pokud jsou držiteli PMPS, nemusí mít vízum. Společně s PMPS se po nich může požadovat pas, pokud s tím počítá dvoustranná dohoda s dotčenou třetí zemí,
- po potvrzení platnosti a pravosti PMPS, který potvrzuje status obyvatele příhraniční oblasti, by se neměly provádět žádné další kontroly s ohledem na účel cesty nebo prostředky pro obživu,
- při vstupu a výstupu by nemělo být do PMPS ani do pasu, pokud se požaduje, vyznačeno razítko.

3.6.2 Překračování hranic může být těmto osobám dále usnadněno v rámci dvoustranných dohod mezi členským státem a třetí zemí v souladu s bodem 3 oddílu II.

** Právní základ:*

- Nařízení (ES) č./2006 o malém pohraničním styku
- Dvoustranné dohody uzavřené státy Schengenu o malém pohraničním styku

3.7 Nezletilé osoby

- 3.7.1 Příslušníci pohraniční stráže věnují zvláštní pozornost nezletilým, ať už cestují s doprovodem nebo bez doprovodu.
- 3.7.2 U doprovázených nezletilých musí příslušníci pohraniční stráže zkontrolovat, zda osoby doprovázející nezletilé mají tyto svěřeny do své péče, zejména pokud nezletilé doprovází pouze jedna dospělá osoba a existují závažné důvody se domnívat, že mohli být nezákonně odvedeni z péče osoby, které byli zákonně svěřeni do péče. Je-li tomu tak, příslušník pohraniční stráže musí podniknout všechna nutná šetření, aby zabránil únosu nebo jakémukoli nezákonnému odejmutí nezletilého.
- 3.7.3 Nezletilé osoby bez doprovodu musí být pečlivě prověřeny pomocí důkladné kontroly jejich cesty a podkladů, aby bylo zajištěno, že neopouštějí území proti vůli osob, jež je mají svěřeny do péče.

** Právní základ:*

- - Schengenský hraniční kodex (příloha VII)

3.8 Žáci ze třetích zemí, kteří mají trvalý pobyt v členském státě nebo ve třetí zemi, na kterou se nevztahuje vízová povinnost³

- 3.8.1 Žáci třetích zemí podléhajících vízové povinnosti, kteří však mají legální bydliště v jiném členském státě a kteří cestují v rámci školního výletu, nemusí mít vízum pro průjezd nebo krátkodobý pobyt na území jiného členského státu za předpokladu, že jsou splněny následující podmínky:
- (a) jsou v doprovodu učitele dotčené školy, který má platný cestovní doklad a případně vízum;
 - (b) učitel může předložit formulář vydaný dotčenou školou, který umožňuje identifikovat všechny žáky účastnící se výletu a který jasně uvádí účel a okolnosti zamýšleného pobytu nebo průjezdu;
 - (c) žáci mají platný doklad k překročení hranice.

³ Tento oddíl se nevztahuje na Norsko, Island a Švýcarsko.

Od tohoto posledního požadavku – držení platného cestovního dokladu – se však upouští, pokud:

- výše uvedený formulář obsahuje současné fotografie žáků, kteří nejsou schopni se prokázat průkazem totožnosti obsahujícím fotografií,
- příslušný orgán členského státu, ve kterém mají žáci bydliště, potvrdí jejich status pobytu a jejich právo na opakovaný vstup na své území a potvrdí, že je formulář řádně ověřen (tj. je opatřen razítkem vnitrostátního příslušného orgánu),
- členský stát, ve kterém má žák bydliště, oznámil jinému členskému státu, že si přeje, aby jeho seznamy byly uznány jako cestovní doklad.

3.8.2 Uvedená ustanovení nezbavují žáky ani učitele, kteří je doprovází, povinnosti podrobit se hraniční kontrole v souladu s obecnými pravidly (bod 1, oddíl I).

Vstup nebo průjezd jim může být odepřen, jestliže pro to existují důvody, v souladu s bodem 6, oddílem I.

3.8.3 Osvobození od vízové povinnosti lze prodloužit žákům na školním výletě, kteří jsou státními příslušníky třetích zemí podléhajících vízové povinnosti, kteří však mají bydliště v jiné třetí zemi, která je z této povinnosti vyňata (například žáci bosenské státní příslušnosti legálně pobývající v Chorvatsku).

V takovém případě musí být splněny stejné požadavky jako v případě žáků s bydlištěm v členském státě.

** Právní základ:*

- - Rozhodnutí Rady 94/795/SVV ze dne 30. listopadu 1994

- - Nařízení (ES) č. 539/2001 (článek 4)

3.9 Přeshraniční pracovníci

Přeshraniční pracovníci a další kategorie osob pravidelně dojíždějících za hranice, které příslušníci pohraniční stráže dobře znají vzhledem k jejich častému překračování hranic na téže hraničním přechodu a o kterých bylo na základě počáteční kontroly zjištěno, že nejsou v SIS nebo ve vnitrostátních databázích vedeny jako osoby, jimž má být odepřen vstup, musí být podrobeny pouze namátkovým kontrolám ke zjištění, zda mají v držení

platný doklad opravňující je překročit hranice a zda splňují nezbytné podmínky vstupu. Tyto namátkové kontroly musí být provedeny v souladu s příslušnými postupy používanými pro státní příslušníky třetí země obecně a pro osoby požívající práva Společenství na volný pohyb.

Bez předchozího varování a v nepravidelných intervalech se budou u těchto osob občas provádět důkladné kontroly.

** Právní základ:*

- - Schengenský hraniční kodex (příloha VII)

3.10 ADS turisté

Memorandum o porozumění mezi Evropským společenstvím a Státní správou cestovního ruchu Čínské lidové republiky o vízech a o souvisejících otázkách týkajících se turistických skupin z Čínské lidové republiky (ADS) zvláště upravuje cestování turistických skupin čínských státních příslušníků z Číny na území Společenství.

3.11 Účastníci těchto čínských cestujících skupin („ADS turisté“), které by měly být tvořeny alespoň 5 osobami, musí vstoupit na území Společenství a opustit ho jako skupina. Musí také cestovat na území Společenství jako skupina podle předem stanoveného cestovního programu.

3.12 Je pravidlem, že ADS turisty musí doprovázet vedoucí zájezdu, který musí zajistit, že do Společenství vstoupí a opustí ho jako skupina.

3.13 Skupiny ADS turistů musí být podrobeny běžnému kontrolnímu postupu (bod 1, oddíl I). Kontroly mohou zahrnovat také ověření statusu ADS, který by měl být v každém případě uveden ve vízovém štítku. Víza nesoucí označení „ADS“ jsou vždy osobními vízy. Vedoucí zájezdu musí také podstoupit běžné kontrolní postupy, které zahrnují ověření jeho statusu vedoucího zájezdu.

Příslušník pohraniční stráže smí také žádat o předložení podkladů dokazujících status ADS a vedoucího zájezdu.

** Právní základ:*

- - Rozhodnutí Rady ze dne 8. března 2004 o uzavření Memoranda o porozumění mezi Evropským společenstvím a Státní správou cestovního ruchu Čínské lidové republiky o vízech a o souvisejících otázkách týkajících se turistických skupin z Čínské lidové republiky (ADS).

4. Opatřování cestovních dokladů otiskem razítka

- 4.1 Obecně se cestovní doklady státních příslušníků třetích zemí při vstupu a výstupu systematicky opatřují otiskem razítka. Razítko nepředstavuje důkaz o tom, že byla provedena důkladná kontrola. Umožňuje pouze s jistotou určit datum a místo překročení hranice. Otisk razítka má také zajistit možnost ověřit během vstupu na území Schengenu a výstupu z něho, zda byla dodržena maximální povolená lhůta pobytu státního příslušníka třetí země na území Schengenu, tj. tři měsíce ve lhůtě šesti měsíců.

Příslušníci pohraniční stráže musí tedy vždy opatřit doklady umožňující státnímu příslušníku třetí země překročit hranice otiskem razítka, a to i za zvláštních a nepředvídatelných okolností, včetně zmírnění kontrol.

Razítkem musí být opatřen i cestovní doklad osoby, které bylo vízum uděleno na hranici (bod 7, oddíl I).

- 4.2 **Vstupní nebo výstupní razítko** nesmí být vyznačeno v následujících případech:

- a) v cestovních dokladech státních příslušníků EU, Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska;
- b) v cestovních dokladech hlav států a hodnostářů, jejichž příjezd je dopředu úředně ohlášen diplomatickou cestou;
- c) v licencích pilotů nebo osvědčeních posádek letadel;
- d) v cestovních dokladech námořníků, kteří se nacházejí na území členského státu pouze tehdy, zakotví-li tam jejich loď, a to jen v zóně přístavu, kde jejich loď kotví;
- e) v cestovních dokladech posádky a cestujících na výletních lodích, kteří nepodléhají hraničním kontrolám, a to v případech uvedených v bodě 2, oddíle IV;

- f) v dokladech umožňujících překračovat hranice státním příslušníkům Andorry, Monaka a San Marina;
- g) v dokladech obyvatelů příhraničních oblastí využívajících režimu malého pohraničního styku (bod 3, oddíl II).

4.3 Cestovní doklad **rodinných příslušníků občanů EU, EHP a Švýcarska**, kteří jsou státními příslušníky třetí země, musí být také opatřen otiskem razítka, pokud nepředloží povolení nebo průkaz k pobytu s uvedením „rodinný příslušník občana EU“ nebo „rodinný příslušník občana EHP nebo Švýcarska.“

*** Příklady:**

1) Ukrajinská státní příslušnice, manželka holandského občana, držitelka holandského povolení/průkazu k pobytu (určující její status rodinného příslušníka občana EU), kterou doprovází její manžel, nebo která svého manžela následuje, čímž uplatňuje své právo na volný pohyb. Cestovní doklad této ženy **nesmí být** opatřen otiskem razítka.

2) Chorvatský manžel britské státní příslušnice, který je držitelem britského povolení/průkazu k pobytu (určující jeho status rodinného příslušníka občana EU), kterého doprovází jeho manželka. Cestovní doklad tohoto muže **nesmí být** opatřen otiskem razítka.

3) Indická státní příslušnice, manželka francouzského občana, držitelka schengenského víza, avšak (zatím) ne povolení/průkazu k pobytu, která následuje svého manžela. V tomto případě **musí být** cestovní doklad této ženy opatřen otiskem razítka.

4.4 Výjimečně lze na žádost státního příslušníka třetí země, pokud by mu otisk vstupního/výstupního razítka mohl způsobit závažné potíže, otisk razítka udělit na samostatný list. Tento list se musí předat státnímu příslušníkovi třetí země.

4.5 V praxi se také může stát, že doklad umožňující státnímu příslušníkovi třetí země překročit hranice již nelze opatřit otiskem razítka, protože v něm nejsou další volné stránky. V tomto případě je potřeba státnímu příslušníkovi třetí země doporučit, aby požádal o nový cestovní pas, aby v budoucnu bylo možno v něm vyznačit razítka.

Výjimečně, a zejména v případě osob pravidelně dojíždějících za hranice, lze však použít samostatný list, do kterého je možno vyznačovat další razítka. Tento list se musí předat státnímu příslušníkovi třetí země.

Chybějící prázdné stránky v cestovním pase **v žádném případě nepředstavují platný a dostačující důvod pro odepření vstupu** (viz bod 6, oddíl I, o důvodech pro odepření).

*** Doporučené postupy:**

List uvedený v bodech 4.4 a 4.5 by měl obsahovat jako minimální požadavek alespoň následující informace:

- název a místo hraničního přechodu,
- datum vydání,
- jméno držitele cestovního dokladu,
- číslo cestovního dokladu,
- kolek a úřední razítko hraničního přechodu,
- jméno a podpis příslušníka pohraniční stráže.

- 4.6 Při vstupu a výstupu státních příslušníků třetích zemí podléhajících vízové povinnosti bude razítko pokud možno vyznačeno tak, aby pokrylo okraj víza, aniž by ovlivnilo čitelnost údajů ve vízu nebo ochranné znaky vízového štítku. Jestliže musí být vyznačeno několik razítek (například v případě víza pro více vstupů), vyznačí se razítka na protilehlé straně ke straně, na které je vízum. Pokud tuto stránku nelze použít, vyznačí se razítko na následující straně. Razítko nesmí zasahovat do strojově čitelné zóny a nesmí být vyznačeno na stránce určené pro osobní údaje a ostatních stránkách s původními formálními poznámkami.

*** Doporučené postupy:**

- razítko by měla být pokud možno vyznačena v chronologickém pořadí, aby bylo snadnější najít datum, kdy daná osoba naposled překročila hranici,
- výstupní razítko by mělo být vyznačeno v blízkosti vstupního razítka,
- razítko by mělo být vyznačeno horizontálně, aby bylo snadno čitelné,

- žádné razítko by nemělo být vyznačeno přes již stávající razítka, včetně razítek vyznačených jinými zeměmi.

- 4.7 K vyznačení důkazu vstupu a opuštění se používají odlišné druhy razítek (obdélníkové razítko pro vstup a obdélníkové razítko se zaoblenými rohy pro výstup). Tato razítka obsahují písmeno (písmena) určující zemi, jakož i hraniční přechod, datum, kontrolní číslo a pictogram označující způsob dopravy při vstupu a výstupu (pozemní, letecká nebo námořní).

Jakékoli dotazy týkající se vstupních a výstupních razítek, jakož i o dokumentaci vztahující se k padělaným, pozměněným, ztraceným nebo nesprávně vyznačeným razítkům, lze položit kontaktnímu místu zřízenému pro tento účel každým státem Schengenu.

- 4.8 Každý hraniční přechod musí vést záznamy o vstupních a výstupních razítkách předaných každému příslušníkovi pohraniční stráže provádějícímu kontroly a jím vrácených. Tyto záznamy budou obsahovat také referenci každého razítka, kterého by bylo později možno použít pro účely srovnání.

Pokud se razítka nepoužívají, musí být zamknuty a přístup k nim musí být omezen pouze na oprávněné příslušníky pohraniční stráže.

- 4.9 Bezpečnostní kódy na razítkách se musí v pravidelných intervalech, nejdéle však jednou za měsíc, měnit.
- 4.10 Pokud se při výstupu zjistí, že cestovní doklad státního příslušníka třetí země nenese vstupní razítko, smí příslušník pohraniční stráže předpokládat, že jeho držitel vstoupil na území států Schengenu nezákonně a/nebo překročil maximální délku pobytu. Je-li tomu tak, lze uložit pokutu v souladu s vnitrostátními právními předpisy.
- 4.11 Pokud však státní příslušník třetí země jakýmkoli způsobem předloží věrohodné důkazy, například v podobě jízdenky či letenky nebo svědectví o své přítomnosti mimo území členských států, nesmí být uložena žádná pokuta a příslušník pohraniční stráže musí této osobě buď vystavit zvláštní potvrzení na formuláři, nebo, umožňují-li to vnitrostátní právní předpisy, uvést přímo do cestovního dokladu datum a místo, kde tato osoba překročila vnější hranici.

* *Právní základ:*

- - Schengenský hraniční kodex (článek 10 a příloha IV);- - Směrnice 2004/38/ES (článek 5),- - Schengenská úmluva (článek 21).

5. Zmírnění hraničních kontrol

- 5.1 Hraniční kontroly na vnějších hranicích mohou být v důsledku mimořádných a nepředvídaných okolností zmírněny. K takovým mimořádným a nepředvídaným okolnostem dojde tehdy, kdy nepředvídatelné události vedou k takové intenzitě provozu, že i přes vyčerpání veškerých personálních, prostorových a organizačních zdrojů vzniká na hraničním přechodu nadměrně dlouhá čekací doba. Může tomu tak být například v případě, že dojde k povodním nebo k jiné vážné přírodní katastrofě, která zabrání překročení hranic na jiném hraničním přechodu, takže dopravní toky různých hraničních přechodů jsou odkloněny pouze k jednomu.
- 5.2 Jsou-li hraniční kontroly zmírněny, musí mít hraniční kontroly na vstupu v zásadě přednost před hraničními kontrolami na výstupu. Rozhodnutí o zmírnění kontrol musí učinit příslušník pohraniční stráže velící na daném hraničním přechodu. Takovéto zmírnění kontrol musí být pouze dočasné, musí být přizpůsobeno okolnostem, které si je vyžádaly, a musí se zavádět postupně.
- 5.3 I v případě, že jsou hraniční kontroly zmírněny, musí příslušníci pohraniční stráže v souladu s bodem 4, oddílem I opatřovat cestovní doklady státních příslušníků třetích zemí razítkem na vstupu i na výstupu a musí provádět alespoň minimální kontrolu.

* <i>Právní základ:</i>

- - <u>Schengenský hraniční kodex (článek 8)</u>

6. Odepření vstupu

- 6.1 Státním příslušníkům třetí země musí být odepřen vstup v následujících případech:
- a) nemají žádný platný cestovní doklad,
 - b) mají falešný (pozměněný/padělaný) cestovní doklad,

- c) nemají žádné platné vízum, pokud se vyžaduje, nebo povolení k pobytu vydané státem Schengenu,
- d) mají falešná (pozměněná/padělaná) víza nebo povolení k pobytu,
- e) nemají odpovídající doklady odůvodňující účel a podmínky pobytu,
- f) jejich doba pobytu na území států Schengenu již přesáhla dobu delší než tři měsíce v období 6 měsíců,
- g) nemají dostatečné prostředky pro obživu vzhledem k délce a formě pobytu nebo prostředky k návratu do země původu nebo na průjezd,
- h) jsou osobami, o nichž je v SIS nebo ve vnitrostátních databázích veden záznam jako o osobách, kterým má být odepřen vstup,
- i) představují hrozbu pro veřejný pořádek, vnitřní bezpečnost, veřejné zdraví nebo mezinárodní vztahy jednoho nebo několika států Schengenu.

*** Příklady:**

1) Tým cyklistů z Nigérie jede na Ukrajinu a tvrdí, že se tam zúčastní organizovaného cyklistického závodu. Přijedou na letiště ve Varšavě (PL) a uvádějí, že na Ukrajinu budou cestovat autobusem. Při kontrole v první linii se zjistí, že ačkoli mají platné průjezdní vízum do Polska, nemají vízum platné pro vstup na Ukrajinu. Důkladnější šetření proběhne ve druhé linii, kdy předloží doklad potvrzující účast na závodě a tvrdí, že nebudou mít žádný problém se získáním víza na ukrajinské hranici. Cyklisté však nemají ani jízdní kola potřebná pro závod, ani nejsou schopni přesvědčivě vysvětlit, kde a jak je získají, jakmile budou na Ukrajině. Po konzultacích s ukrajinskými příslušníky pohraniční stráže na toto téma a po přihlédnutí k jejich zápornému vyjádření o možnosti vydat v takovém případě vízum na hranici se rozhodne o odepření vstupu.

2) Moldavský občan přijede autem na maďarsko-ukrajinskou hranici a tvrdí, že cestuje do Německa jako turista. Při kontrole v první linii se zjistí, že cestující není schopen předložit žádný doklad (rezervace hotelu, pozvání, atd.), který by dokládal, kde v Německu bude pobývat, a není ani schopen dokázat, že má dostatečné prostředky pro obživu na pokrytí pobytu a pro návrat. V takovém případě se rozhodne o odepření.

3) 3) Tuniský občan přicestuje na letiště v Schipholu (NL). Důvodem jeho cesty je navštívit své příbuzné (bratry a sestry) pobývající v Bruselu (BE). Má platné schengenské vízum, zpáteční letenku a pozvání/záruku svého hostitele v Belgii. Pozvání však není ověřeno příslušnými belgickými úřady (jak vyžadují belgické zákony). V takovém případě, než se rozhodne o povolení nebo odepření vstupu, by se měla provést následující ověření: přezkoumat cestovní pas, zda této osobě bylo již dříve vydáno schengenské vízum; srovnat předchozí vstupní/výstupní razítka, zda tato osoba v minulosti nepřekročila délku pobytu na území Schengenu; kontaktovat příslušné belgické úřady a požádat je o nezbytná potvrzení týkající se hostitele. Cílem těchto ověření je zkontrolovat dobrou vůli osoby. Rozhodnutí bude přijato pouze na základě výsledku těchto ověření.

4) Letadlo ze Šanghaje přistane na letišti v Helsinkách – Vantaa (FI). Organizace WHO vyhlásila mimořádnou situaci v oblasti veřejného zdraví mezinárodní důležitosti (na základě rizika souvisejícího se SARS), což vyžaduje přijetí opatření vůči všem cestujícím příjezdějícím z Číny. Všichni cestující jsou požádáni, aby vyplnili lokalizační kartu, včetně čísla sedadla a kontaktních informací v případě, že by byla potřeba je následně vyhledat. V terminálu všichni cestující projdou zvlášť k tomu určeným koridorem, kde je instalováno lékařské zařízení. Někteří čínští státní příslušníci a státní příslušníci EU mají příznaky SARS a jsou stále nakažliví. Po konzultaci s lékaři se přijme rozhodnutí o odepření vstupu čínským státním příslušníkům a o okamžité hospitalizaci státních příslušníků EU z důvodu vážného nebezpečí šíření choroby. Ostatní cestující z letadla jsou kontaktováni za použití informací z lokalizačních karet a jsou požádáni, aby vyhledali lékaře. To nevylučuje možnost přijmout případná alternativní opatření jako karanténa, je-li to zdůvodnitelné z hlediska nebezpečí pro veřejné zdraví.

5) Skupina fotbalových fanoušků z Ukrajiny přijede na polsko-ukrajinskou hranici. Cestují autobusem. Během hraničních kontrol se zjistí, že mají nebezpečné předměty jako basebalové hole, nůžky, nože a jiné předměty, které by mohly být použity proti jiným osobám. V tomto případě se jim musí odepřít vstup z důvodu veřejného pořádku, pokud ovšem cestující nesouhlasí s tím, že odloží tyto nebezpečné předměty před překročením polské hranice.

6) Skupina mladých marockých turistů cestujících lodí z Tangeru přijede do přístavu Alicante (ES). Uvedou, že mají v plánu navštívit dvě města ve Španělsku (Barcelona a Madrid) a několik měst ve Francii. Zpět do Maroka se vracejí letadlem z pařížského

letišť Charles de Gaulle. Mají platné letenky pro zpáteční cestu. Během hraniční kontroly se zjistí, že jeden z nich nemá platné schengenské vízum s vysvětlením, že neměl dost času ho vyřídit. Účel cesty je ověřen a cestující mají dostatek prostředků pro obživu. Daná osoba však není schopna nijak dokázat, že nemohla předem požádat o vízum, ani že existují nepředvídatelné nebo nutné důvody, na jejichž základě by jí mohlo být povoleno vstoupit. V takovém případě, a pokud chybí jakýkoli humanitární důvod a/nebo mezinárodní závazky, musí být této osobě bez víza vstup odepřen.

7) Ruská rodina hodlá autem překročit estonskou hranici. Zdá se však, že vozidlo má vážný mechanický problém (tj. nefungují brzdy), což by mohlo ohrozit jiné osoby. Za této situace nelze těmto osobám umožnit vstup, dokud nebude problém na vozidle odstraněn. Pokud však jsou splněny všechny ostatní podmínky vstupu, musí jim být umožněno vstoupit na území pěšky nebo za využití jiných dopravních prostředků.

6.2 Členský stát smí výjimečně rozhodnout o tom, že neodepře vstup a že nechá státního příslušníka třetí země vstoupit na své území, a to v následujících případech:

- a) z humanitárních důvodů, z důvodů národních zájmů nebo vzhledem k mezinárodním závazkům (například pokud osoba žádá o azyl nebo potřebuje jinou mezinárodní ochranu),
- b) pokud osoba, která není držitelem víza, splňuje kritéria pro udělení víza na hranici (bod 7, oddíl I),
- c) pokud je osoba držitelem povolení k pobytu nebo zpětného víza vydaného státem Schengenu, aby byl této osobě umožněn průjezd a příjezd na území tohoto státu. Průjezd lze ovšem odepřít v případě, že je o této osobě veden záznam ve vnitrostátních databázích.

** Právní základ:*

- - Schengenský hraniční kodex (články 1, 3, 5)

6.3 **Osobám požívajícím práva Společenství na volný pohyb** lze odepřít vstup pouze z důvodu veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti, tj. pokud jejich osobní chování představuje skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti.

- 6.3.1. Proto ani záznam v SIS nelze sám o sobě považovat za dostatečný důvod pro automatické odepření vstupu těmto osobám. V takovém případě musí příslušník pohraniční stráže vždy důkladně prošetřit situaci a zhodnotit ji ve světle výše uvedených zásad.

Pokud záznam vložil jiný stát Schengenu, musí příslušník pohraniční stráže okamžitě prostřednictvím sítě SIRENE Bureaux nebo jinými dostupnými prostředky kontaktovat zodpovědné úřady státu Schengenu, který záznam vložil. Tento úřad musí zkontrolovat zejména důvody, proč byl záznam vložen a zda jsou tyto důvody stále platné. Tato informace musí být předána bezodkladně úřadům žádajícího členského státu.

Na základě obdržených informací provedou příslušné úřady zhodnocení vycházející z výše uvedených kritérií. Na tomto základě příslušník pohraniční stráže povolí nebo odepře dotčené osobě vstup.

Pokud není možno získat informace v rozumné lhůtě, musí být dotčené osobě povolen vstup na území. V tomto případě může pohraniční stráž, jakož i další příslušné vnitrostátní orgány, provést nezbytná ověření po vstupu dotčené osoby na území a po té případně přijmout příslušná opatření.

Výše uvedené se nedotýká dalších opatření, která mají být přijata v důsledku záznamu v SIS, jako je zatčení osoby, přijetí ochranných opatření, atd.

** Právní základ/judikatura:*

- - Směrnice 2004/38/ES (články 27-33)

- rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady ze dne 24. září 1998 2119/98/ES o zřízení sítě epidemiologického dozoru a kontroly přenosných nemocí ve Společenství (Úř. věst. L 268 3.10. 1998, s. 1);

- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 851/2004 ze dne 21. dubna 2004 o zřízení Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí (Úř. věst. L 142, 30.4.2004, s. 1);

- Judgement of the ECJ of 3 July 1980, Case C 157/79, Regina vs. Stanislaus Pieck.

- Judgement of the ECJ of 31 January 2006, Case C 503/03, Commission vs. Spain.

- 6.3.2. Nemá-li osoba požívající práva Společenství na volný pohyb potřebné cestovní doklady, případně nezbytná víza, poskytne jí dotyčný členský stát před jejím vrácením veškeré

vhodné možnosti, aby potřebné doklady v přiměřené lhůtě získala nebo jí byly dodány, nebo aby doložila či jinak prokázala, že se na ni vztahuje právo na volný pohyb.

V případě, že státní příslušník třetí země, rodinný příslušník občana EU/EHP/Švýcarska, nemá požadované vízum, avšak může prokázat svou totožnost, jakož i rodinné vazby s občanem EU/EHP/Švýcarska, a pokud neexistují důkazy o tom, že představuje riziko vůči požadavkům na veřejný pořádek, veřejnou bezpečnost nebo veřejné zdraví členského státu, musí mu být vízum uděleno na hranici. *Toto vízum musí být uděleno zdarma (viz také bod 7.10, oddíl I).*

* *Právní základ/judikatura:*

- - Směrnice 2004/38/ES (články 5 a 27-33)

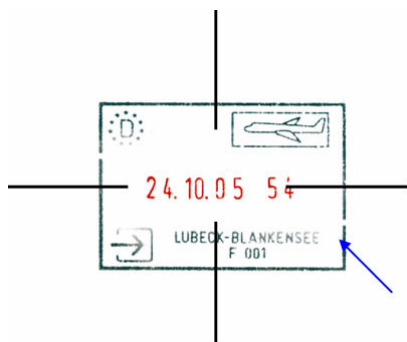
- -Rozsudek ESD ze dne 25. července 2002 ve věci C 459/99, MRAX vs Belgie.

- - ESD ze dne 17. února 2005 ve věci C 215/03, Salah Oulane vs Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie.

6.4 Při odepření vstupu státnímu příslušníkovi třetí země musí kontrolující úředník:

- a) vyplnit standardní formulář pro odepření vstupu, ve kterém se uvedou důvody pro odepření, a předat ho dotčenému státnímu příslušníkovi třetí země, který musí formulář podepsat a který musí dostat kopii podepsaného formuláře. Pokud státní příslušník třetí země odmítne formulář podepsat, příslušník pohraniční stráže запиše toto odmítnutí do oddílu „poznámky“ ve formuláři,
- b) vyznačí do pasu vstupní razítko, které přeškrtně křížkem, přičemž použije nesmazatelný černý inkoust, a naproti na pravé straně, též nesmazatelným inkoustem, napíše písmeno (písmena) označující důvod (důvody) pro odepření vstupu, jak jsou uvedeny na formuláři pro odepření vstupu (viz níže).

Příklad zrušeného razítka:

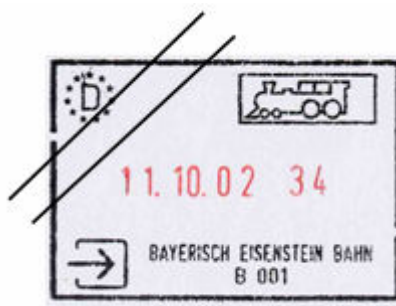

Písmeno uvádějící důvod odepření vstupu v souladu s jednotným formulářem

- 6.5 Pokud úředník odpovědný za kontroly zjistí, že je o držiteli schengenského víza veden v SIS záznam za účelem odepření vstupu, musí zrušit vízum s použitím razítka s nápisem „ZRUŠENO“.
- 6.6 Jednotné vízum nesmí být zrušeno pouze proto, že státní příslušník třetí země nebyl schopen předložit podklady požadované v zájmu odůvodnění účelu cesty. V tomto případě musí příslušník pohraniční stráže provést další šetření, aby zhodnotil, zda tato osoba nezískala vízum podvodným způsobem a nepředstavuje riziko ve smyslu nedovoleného přistěhovalectví. Je-li to nutné, budou kontaktovány příslušné orgány státu Schengenu, který vízum udělil. Příslušník pohraniční stráže musí vízum zrušit, pouze jestliže se potvrdí, že vízum bylo získáno podvodným způsobem. Další podrobnosti viz bod 8.1, oddíl I.

Osvědčený postup: zrušení vstupního nebo výstupního razítka v případech jiných, než je odepření vstupu:

Může dojít k případům, kdy je potřeba zrušit razítko, které již bylo v cestovním pase vyznačeno (například pokud bylo špatné razítko příslušníkem pohraniční stráže vyznačeno omylem). V takových případech za vyznačení cestující nenese žádnou odpovědnost a razítko proto nemůže být zrušeno stejně, jako v případě osoby, které byl odepřen vstup. Doporučuje se tedy zrušit razítko vyznačením dvou rovnoběžných čar přes horní levý roh razítka jako v níže uvedeném příkladu:

- 6.7 Všechny osoby, kterým byl odepřen vstup, mají právo odvolat se v souladu s vnitrostátními právními předpisy. Státnímu příslušníkovi třetí země se rovněž poskytnou písemné údaje o postupu při odvolání a o kontaktních místech, kde mu mohou podat informace o zástupcích, kteří jsou oprávněni dotčeného státního příslušníka třetí země zastupovat.
- 6.8 Jestliže je **osobě požívající práva Společenství na volný pohyb** odepřen vstup, musí příslušník pohraniční stráže této osobě vždy předat písemné rozhodnutí. Toto rozhodnutí musí být sepsáno tak, aby dotčená osoba byla schopna porozumět jeho obsahu a důsledkům. Není-li to v rozporu se zájmy bezpečnosti státu, musí rozhodnutí obsahovat také přesné a úplné informace o důvodech veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví, na nichž se přijaté rozhodnutí zakládá. Rozhodnutí musí také uvádět soud nebo správní orgán, u kterého se může dotčená osoba odvolat, a časovou lhůtu pro odvolání.
- 6.9 Rozhodnutí o odepření vstupu musí být vyhotoveno okamžitě.
- 6.10 Byl-li státní příslušník třetí země dopraven nějakým dopravcem vzdušnou, námořní nebo pozemní cestou, je tento dopravce povinen se ho znovu neprodleně ujmout. Dopravce musí zejména dopravit státní příslušníky třetí země do třetího státu, ze kterého je přepravil, do třetího státu, který vystavil cestovní doklad, se kterým tito státní příslušníci třetí země cestovali, nebo do kteréhokoli třetího státu, ve kterém je zaručeno jejich přijetí. Není-li možné státního příslušníka třetí země, kterému byl odepřen vstup, dopravit zpět okamžitě, musí dopravce nést veškeré náklady související s jeho ubytováním, obživou a zpáteční cestou. Jestliže není dopravce schopen dopravit státního příslušníka třetí země zpět, musí zajistit jeho návrat jinými prostředky (např. kontaktováním jiného dopravce).

- 6.11 Pokuty musí být dopravci uloženy v souladu se směrnicí 2001/51/ES a s vnitrostátními právními předpisy.
- 6.12 Příslušníci pohraniční stráže musí podle místních okolností přijmout příslušná opatření, aby bylo státním příslušníkům třetí země, kterým byl odepřen vstup, zabráněno vstoupit na území nezákonně (například tím, že se zajistí, že zůstanou v tranzitním prostoru letiště, nebo že se jim zakáže vystoupit v přístavu na břeh).

** Právní základ:*

- - Směrnice 2004/38/ES (články 5 a 27-33)
- - Schengenský hraniční kodex (článek 13 a příloha V)
- - Schengenská úmluva (článek 26).
- - Směrnice 2001/51/ES

7. Udělování víz na hranicích, včetně udělování takových víz projíždějícím námořníkům

7.1 Typy jednotných schengenských víz (platných pro území všech států Schengenu)⁴:

- „letištní průjezdní vízum“ (**vízum typu „A“**): jedná se o vízum, které může být vyžadováno v případě státních příslušníků určitých třetích zemí pro průchod mezinárodními tranzitními zónami na letištích států Schengenu jakožto výjimka ze zásady volného průchodu stanovené v příloze 9 Chicagské úmluvy o mezinárodním civilním letectví,
- „průjezdní vízum“ (**vízum typu „B“**): opravňuje svého držitele, cestujícího z jedné třetí země do jiné, aby cestoval přes území států Schengenu jednou, dvakrát nebo výjimečně vícekrát. Průjezd nemůže trvat déle než pět dní (například: cesta z Turecka do Albánie s průjezdem přes Řecko),
- „krátkodobé vízum“ (**vízum typu „C“**): opravňuje svého držitele k pobytu na území států Schengenu až po dobu tří měsíců. Doba pobytu nesmí být delší než tři měsíce v každém půlroce od data prvního vstupu,

⁴ Tato víza udělují pouze státy, které v plném rozsahu provádějí schengenské acquis.

- „vnitrostátní vízum“ (**vízum typu „D“**): jedná se o vízum vydané státem Schengenu za účelem dlouhodobého pobytu (pro účely studia, práce, atd.) a vydává se v souladu s postupy stanovenými vnitrostátními právními předpisy. Územní platnost takového víza je omezena na území vydávajícího státu (s výjimkou víz „D + C“ uvedených níže). Držitelé těchto víz jsou však oprávněni k průjezdu přes území ostatních států Schengenu za účelem prvního vstupu na území státu, který vízum udělil, za podmínky, že mají platný cestovní doklad a že nejsou uvedeni na vnitrostátním seznamu osob, jimž má být odepřen vstup do země, přes jejíž území hodlají projet,
- „vnitrostátní vízum platné současně jako krátkodobé vízum“ (**vízum typu „D + C“**): jedná se o vnitrostátní vízum vydané státem Schengenu (pro dlouhodobý pobyt), které je však zároveň platné pro cesty do jiných států Schengenu na dobu nejvýše tří měsíců od prvního dne platnosti. Toto vízum se vydává v souladu se společnými podmínkami a kritérii pro vydávání jednotných krátkodobých víz. Příklad: „D + C“ vízum vydané Francií umožňuje nejen pobyt na území Francie po celou dobu trvání víza, ale také cestovat do všech států Schengenu po dobu nejvýše tří měsíce od data platnosti uvedeného na vízovém štítku,
- „skupinové vízum“: jde buď o průjezdní vízum, nebo krátkodobé vízum s platností omezenou na 30 dnů, které lze udělit, nestanoví-li vnitrostátní právní předpisy jinak, do hromadného cestovního pasu vydaného skupině cizinců, která byla vytvořena již před rozhodnutím cestovat, za podmínky, že členové skupiny vstoupí na území, budou na něm pobývat a opustí je společně. Tento typ víza lze udělit skupinám 5 až 50 osob. Osoba odpovědná za skupinu musí mít osobní cestovní pas, a je-li to nezbytné, vízum udělené na své jméno. To se netýká zvláštních ustanovení o udělování víz na hranici skupinám námořníků (bod 7.9, oddíl I),
- „vízum s omezenou územní platností“ (**vízum typu „LTV B“ nebo „LTV C“**): jedná se o krátkodobé vízum, které svého držitele opravňuje k pobytu na území nebo k průjezdu přes území vydávajícího státu Schengenu nebo několika států Schengenu. V tomto případě je územní platnost (jeden nebo více států Schengenu) uvedena na vízovém štítku. Toto vízum se uděluje výjimečně. Příslušníci pohraniční stráže musí vždy do 72 hodin od udělení LTV víza informovat své ústřední orgány a uvést údaje o osobách, kterým byla tato LTV víza udělena, a zdůvodnění udělení těchto víz,

** Právní základ:*

- - Nařízení Rady 539/2001
- - Schengenská úmluva (článek 9-17)

- - Společná konzulární instrukce

** Odkazy:*

- Pokyny pro vyplňování vízových štítků
- Vzor vyplněných vízových štítků (další pokyny)
- Příklady vízových štítků vydaných členskými státy (včetně fotografií).

7.2 Víza mohou být udělena na hranici za předpokladu, že státní příslušník třetí země:

- (a) je držitelem platného dokladu, který ho opravňuje k překročení hranice,
- (b) může zdůvodnit účel cesty a má dostatečné prostředky pro obživu,
- (c) není veden v systému SIS za účelem odepření vstupu a nepředstavuje hrozbu pro veřejný pořádek, vnitřní bezpečnost, veřejné zdraví nebo mezinárodní vztahy států Schengenu.
- (d) může dokázat, že nemohl předem požádat o udělení víza, a to z časové tísně,
- (e) předloží podklady o existenci nepředvídatelných a naléhavých důvodů pro vstup.

Kromě toho musí být příslušník pohraniční stráže schopen ověřit, že je zaručen návrat těchto osob do země původu nebo třetí země. Udělení víza na hranici (místo na konzulátu/velvyslanectví, jak je pravidlem) musí zůstat výjimečným případem. Důkazní břemeno související s důvody, proč nemohlo být o vízum požádáno na konzulátu a musí být tudíž uděleno na hranici, leží na dotčeném státním příslušníkovi třetí země.

7.3 Vízum lze udělit:

a) bez omezení územní platnosti (schengenské jednotné vízum platné pro všechny státy Schengenu). V tomto případě se jedná o tato víza:

- krátkodobé vízum (typ C),
- průjezdní vízum (typ B). Tento typ víza lze udělit žadateli na hranici, pouze pokud žadatel vlastní platné vízum pro všechny ostatní země průjezdu a pro cílovou zemi mimo schengenský prostor. Takové vízum by mělo povolovat přímý průjezd přes území dotčených států Schengenu.

b) s omezenou územní platností („LTV C“ nebo „LTV B“).

V obou případech nesmí udělené vízum platit pro více než **jeden vstup**. Platnost krátkodobého víza nesmí být delší než 15 dní; platnost průjezdního víza nesmí být delší než 5 dní.

7.4 Vízum nelze vložit do cestovního dokladu, který není platný. Jestliže některý stát Schengenu doklad neuznává jako platný, musí být udělené vízum územně omezené. Jestliže země, která vízum uděluje, cestovní doklad neuznává, musí být vízový štítek vyznačen na samostatném jednotném listě.

7.5 Vízum na hranicích zásadně není uděleno státnímu příslušníku třetí země spadajícímu do kategorie osob, pro které je povinná konzultace s jedním nebo více ústředními orgány jiných států Schengenu. Ve výjimečných případech však takovým osobám může být vízum uděleno, a to z **humanitárních důvodů**, z **důvodu národního zájmu** nebo z důvodu mezinárodních závazků.

*** Příklady:**

a) Víza udělená na hranicích z humanitárních důvodů:

- náhlé vážné onemocnění blízkého příbuzného nebo jiných blízkých osob,
- úmrtí blízkého příbuzného nebo jiných blízkých osob,
- vstup za účelem prvního poskytnutí lékařské a/nebo psychologické péče a výjimečně následné léčby v dotčeném státu Schengenu, zejména po nehodě, jako je ztroskotání lodi

ve vodách v blízkosti státu Schengenu, nebo po jiných záchranných akcích nebo katastrofách.

b) Víza udělená na hranicích z důvodu národních zájmů:

- vstup členů vlády (hlava vlády, ministři) země, se kterou dotčený členský stát udržuje diplomatické vztahy, jsou-li zdůvodněním oficiální důvody a jestliže tyto osoby předložily důkaz o své prohlašované pozici,
- vstup z důvodu účasti na rozhovorech se zástupci dotčených členských států za předpokladu, že je předložen zvací dopis. Je-li to možné, musí se kontaktovat osoba nebo organizace, která pozvání zaslala, a ověřit jeho pravost.
- vstup osob dobře známých ve veřejném životě (např. mezinárodně známé politické, obchodní, vědecké nebo kulturní osobnosti),
- důležitý zájem zahraniční politiky státu Schengenu.

Pozn.: Obecně by výjimečné důvody uvedené výše měly být rozšířeny i na doprovod. Jedná-li se o doprovod delegace, lze v případě pochybností požádat příslušný vnitrostátní orgán o rozhodnutí.

7.6 Víza udělená na hranicích se musí zaznamenávat v seznamu.

7.7 Poplatky vybírané na zpracování žádosti o udělení víza na hranici jsou stejné jako poplatky, které si účtuje konzulát. Víza na hranici lze však udělit zdarma.

Zvláštní pravidla týkající se námořníků:

7.8 **Námořníků** se týkají zvláštní pravidla pro vydávání průjezdních víz na hranici. Námořníkovi, který musí mít při překračování vnějších hranic vízum, může být uděleno průjezdní vízum na hranicích, pokud:

- splňuje podmínky uvedené v bodě 7.2, oddíle I,
- vlastní platné vízum pro všechny ostatní země průjezdu a pro cílovou zemi mimo schengenský prostor,

- překračuje hranici, aby nastoupil, přestoupil nebo vystoupil z lodi, na níž bude pracovat nebo pracoval jako námořník.

7.9 Námořníkům stejné státní příslušnosti cestujícím ve skupině pěti až padesáti osob může být na hranicích uděleno skupinové průjezdní vízum, které se připojí k samostatnému listu. Tento list musí obsahovat příjmení a jméno, datum narození, státní příslušnost a číslo cestovního dokladu.

Tato skupinová víza lze udělit pouze tehdy, jestliže každý námořník splňuje podmínky pro udělení víza na hranici.

Před udělením víza na hranicích námořníkovi nebo námořníkům při průjezdu si musí příslušné vnitrostátní orgány předat informace v souladu se zvláštními operačními pokyny uvedenými v příloze nařízení (ES) č. 415/2003.

Zvláštní pravidla pro udělení víz na hranici rodinným příslušníkům občanů zemí EU/EHP/Švýcarska, kteří jsou státními příslušníky třetí země, kteří musí mít vízum:

7.10 Když rodinný příslušník občana EU/EHP/Švýcarska doprovázející dotčeného občana EU/EHP/Švýcarska nebo hodlající se k němu připojit přijede na hranici, aniž by vlastnil nutné vízum, musí mu před vrácením zpět dotčený členský stát poskytnout veškeré vhodné možnosti, aby doložil nebo prokázal, že se na něho vztahuje právo na volný pohyb. Jestliže toto právo doloží a jestliže neexistují žádné doklady, na jejichž základě by se dalo domnívat, že představuje riziko z hlediska veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví, musí mu být vízum neprodleně uděleno na hranici. Toto vízum musí být uděleno zdarma.

** Právní základ:*

- Directive 2004/38/EC (Article 5);
- - Nařízení Rady (ES) č. 415/2003,
- - Nařízení Rady (ES) č. 1683/95, ve znění nařízení Rady (ES) č. 334/2002,
- - Nařízení (ES) č. 333/2002,
- - Rozsudek ESD ze dne 25. července 2002 ve věci C 459/99, MRAX vs Belgie.

8. *Zrušení, odvolání a zkrácení platnosti schengenských jednotných víz*

Zrušení:

- 8.1 Účelem zrušení schengenského jednotného víza na hranici je zamezit vstupu do schengenského prostoru osobám, které nesplňují podmínky pro vstup na území států Schengenu.

Jednotné vízum se musí vždy zrušit v těchto případech:

- držitel víza je veden v Schengenském informačním systému jako osoba, které má být odepřen vstup, nebo je v SIS záznam o tom, že je vízum paděláno nebo pozměněno,
- existují-li závažné důvody se domnívat, že vízum bylo získáno podvodným způsobem (například pokud je zřejmé, že osoba pozměnila/padělala podklady pro získání víza).

Vízum však nelze automaticky zrušit pokaždé, když je osobě odepřen vstup. Jestliže například osoba při překročení hranice nemůže dokázat, že má dostatečné prostředky pro obživu, musí jí být odepřen vstup, což však nevede k automatickému zrušení víza, zejména pokud se jedná o schengenské vízum vydané jiným státem Schengenu (viz také bod 6.5 a bod 6.6, oddíl I).

- 8.2. Je-li vízum zrušeno, musí se postupovat následovně:

- na vízový štítek musí být vyznačeno razítko s nápisem „ZRUŠENO“ a slovo „vízum“ musí být přeškrtnuto nesmazatelným inkoustem,
- příslušník pohraniční stráže musí učinit opticky proměnlivý prvek víza nepoužitelným prostřednictvím ostrého předmětu (například kuličkovým perem nebo podobně). Smyslem je zabránit odstranění opticky proměnlivého prvku z víza a jeho zneužití.

- 8.3 Příslušník pohraniční stráže musí vždy zrušení víza oznámit ústředním orgánům, které – v případě, že vízum bylo uděleno jiným státem Schengenu – budou do 72 hodin informovat příslušné orgány státu, který zrušené vízum udělil. Předat se musí následující údaje:

- příjmení, jméno a datum narození držitele víza,
- státní příslušnost držitele víza,

- typ a číslo cestovního dokladu,
- číslo vízového štítku,
- kategorie víza,
- datum a místo vydání víza,
- datum a důvody zrušení.

Odvolání:

- 8.4 Odvolání víza umožňuje zrušit zbývající dobu platnosti víza i po té, co osoba vstoupila na území země. Vízum musí být odvoláno, jestliže jeho držitel již nesplňuje podmínky pro zákonný pobyt na území států Schengenu.

Každé odvolání/zrušení víza musí být oznámeno ústředním orgánům – které naopak, je-li to možné, informují ústřední orgány státu Schengenu, který vízum udělil, – a to v souladu s postupem stanoveným pro případ zrušení víza.

Zkrácení doby platnosti víza:

- 8.5. Ke zkrácení doby platnosti víza může dojít tehdy, když je zjištěno, že jeho držitel nemá dostatečné prostředky pro obživu pro původně zamýšlenou dobu pobytu. Může k němu dojít také před vyhoštěním státního příslušníka třetí země (poslední den platnosti víza odpovídá datu stanovenému pro vyhoštění státního příslušníka třetí země).

Zkrácení víza musí být oznámeno stejně jako v případě zrušení a odvolání.

** Právní základ:*

- - Společná konzulární instrukce (příloha 14)
- - Rozhodnutí SCH/Com-ex(93)24

9. Zvláštní režimy průjezdu

9.1 Doklad k usnadnění průjezdu (FTD) a doklad k usnadnění průjezdu po železnici (FRTD)

- 9.1.1 Dne 1. července 2003 vstoupil v platnost nový cestovní režim pro průjezd mezi Kaliningradem a ruskou pevninou. Zavedl dva druhy dokladů - doklad k usnadnění

průjezdu (FTD) a doklad k usnadnění průjezdu po železnici (FRTD) -, které musí mít státní příslušníci třetí země, kteří cestují mezi dvěma částmi své vlastní země, které spolu zeměpisně nesousedí, aby jim byl umožněn a usnadněn průjezd územím Litvy.

- 9.1.2 FTD slouží k přímému průjezdu s více vstupy jakýmkoli pozemním dopravním prostředkem přes území Litvy. Udělují ho litevské úřady a jeho maximální platnost je tři roky. Průjezd na základě FTD nesmí trvat déle než 24 hodin.
- 9.1.3 FRTD slouží pro jedinou zpáteční cestu vlakem a je platný nejdéle tři měsíce. Průjezd na základě FRTD nesmí trvat déle než šest hodin.
- 9.1.4 FTD/FRTD mají stejnou platnost jako vízum a musí je udělit konzulární úřady na jednotném formátu v souladu s nařízením Rady (ES) č. 693/2003 a nařízením Rady (ES) č. 694/2003. Nelze je udělit na hranici.

** Právní základ:*

- - Nařízení Rady (ES) č. 693/2003,

- - Nařízení Rady (ES) č. 694/2003,

9.2. Průjezd přes území členských států, které neprovádějí v plném rozsahu schengenské acquis⁵

- 9.2.1 Než se Česká republika, Kypr, Estonsko, Maďarsko, Lotyšsko, Litva, Malta, Polsko, Slovensko a Slovinsko („nové členské státy“) připojí k schengenskému prostoru, mohou uznávat:

- schengenská jednotná víza;
- dlouhodobá víza a povolení k pobytu udělená státem Schengenu;
- Vnitrostátní víza (krátkodobá a dlouhodobá) udělená novým členským státem;
- Povolení k pobytu udělená novým členským státem,

jako doklady rovnocenné vnitrostátním vízům pro účel průjezdu přes jejich území (příčemž průjezd může trvat nanejvýš pět dní).

⁵ Tento odstavec se vztahuje pouze na následující členské státy: Česká republika, Kypr, Estonsko, Maďarsko, Lotyšsko, Litva, Malta, Polsko, Slovensko and Slovinsko.

- 9.2.2 Držitelé výše uvedených dokladů se musí podrobit běžným kontrolním postupům (bod 1, oddíl I).

** Právní základ:*

- - Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 895/2006/ES ze dne 14. června 2006

9.3 Průjezd držitelů povolení k pobytu vydaných Švýcarskem a Lichtenštejnem přes území členských států

- 9.3.1 Povolení k pobytu vydaná Švýcarskem a Lichtenštejnem musí státy Schengenu uznávat jako doklady rovnocenné jednotnému schengenskému vízu nebo svému vnitrostátnímu vízu pro účely průjezdu přes své území. Průjezd může trvat nejvýše pět dní.

- 9.3.2 Pro stejný účel mohou výše uvedená povolení k pobytu uznávat jako doklady rovnocenné vnitrostátním vízům Česká republika, Estonsko, Kypr, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovinsko a Slovensko.

- 9.3.3 Držitelé výše uvedených dokladů se musí podrobit běžným kontrolním postupům (bod 1, oddíl I).

** Právní základ:*

- - Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 896/2006 ze dne 14. června 2006

10. Žadatelé o azyl/žadatelé o mezinárodní ochranu⁶

*** Obecné zásady:**

Všechny žádosti o mezinárodní ochranu (včetně žádostí o azyl) podané na hranici musí členské státy posoudit a stanovit, zda žadatel na základě kritérií stanovených ve směrnici Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 splňuje podmínky pro udělení postavení uprchlíka podle Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951 ve znění Newyorského protokolu ze dne 31. ledna 1967, nebo pro status podpůrné ochrany, jak je definován v téže směrnici.

⁶ Tento oddíl se nevztahuje na Norsko, Island a Švýcarsko.

Tento oddíl se vztahuje na Dánsko, pokud se jedná o určení členského státu odpovědného za přezkoumání žádosti o azyl.

Členský stát skutečně odpovědný za posouzení žádosti musí být stanoven podle nařízení Rady (ES) č. 343/2003 ze dne 18. února 2003 (dublinké nařízení).

Povaha posouzení žádosti musí být stanovena podle směrnice Rady 2005/85/ES (směrnice o azylových řízeních).

- 10.1 Státní příslušník třetí země se musí považovat za žadatele o azyl/mezinárodní ochranu, jestliže jakýmkoli způsobem vyjádří obavy, že mu bude způsobena vážná újma, pokud se vrátí do země svého původu nebo dosavadního pobytu.

Přání požádat o ochranu nemusí být vyjádřeno žádnou zvláštní formou. Slovo „azyl“ nemusí být výslovně použito; definujícím prvkem je vyjádření strachu z toho, co se může stát po návratu. V případě pochybností, zda lze určité prohlášení vykládat jako přání požádat o azyl nebo o jinou formu mezinárodní ochrany, musí příslušníci pohraniční stráže konzultovat vnitrostátní orgány odpovědné za posouzení žádostí o mezinárodní ochranu.

- 10.2 Všichni státní příslušníci třetí země, kteří na hranici (včetně letištních a přístavních tranzitních prostor) vyjádří přání požádat o azyl/mezinárodní ochranu, musí k tomu dostat příležitost. Za tímto účelem musí pohraniční orgány informovat žadatele v jazyce, o němž lze důvodně předpokládat, že mu rozumí o průběhu řízení (jak a kde předložit žádost), jakož i o jeho právech a povinnostech a možných důsledcích. Pokud tyto povinnosti nesplní a nebudou s orgány spolupracovat.

Aby nedošlo k nedorozumění a aby bylo jisté, že jsou žadatelé řádně informováni o svých právech a povinnostech i o postupu, pokud žadatel o mezinárodní ochranu dostatečně neovládá jazyk, jímž se hovoří v dotčeném členském státě, je potřeba využít služeb tlumočníka.

- 10.3 Každá žádost o mezinárodní ochranu musí být předána buď příslušnému vnitrostátnímu orgánu určenému jednotlivými členskými státy pro účely posouzení/zpracování těchto žádostí, nebo orgánu, který odpovídá za rozhodnutí, zda bude žadateli umožněn vstup na území, aby příslušný orgán mohl jeho žádost posoudit.

Příslušník pohraniční stráže nesmí rozhodnout o návratu žadatele, aniž by se nejdříve obrátil na příslušný vnitrostátní orgán nebo orgány.

- 10.4 Všem žadatelům o azyl starším 14 let musí být sejmuty otisky všech prstů v souladu s vnitrostátními právními předpisy jednotlivých členských států, přičemž tyto otisky musí být odeslány ústřední jednotce Eurodac, aby bylo možno provést kontrolu v systému EURODAC.

** Právní základ:*

- - Ženevská úmluva ze dne 28. července 1951 a Newyorský protokol,
- - Nařízení Rady 2725/2000
- - Nařízení Rady (ES) č. 407/2002,
- - Nařízení Rady (ES) č. 343/2003,
- - Směrnice Rady 2004/83/ES,
- - Směrnice Rady 2005/85/ES,

11. Evidování informací na hranici

Na všech hraničních přechodech se musí ručně nebo elektronicky evidovat veškeré služební informace a všechny další zvláště důležité informace. Evidované informace musí zahrnovat zejména:

- jména příslušníků pohraniční stráže místně odpovědných za hraniční kontroly a jména dalších úředníků v jednotlivých týmech,
- každé zmírnění hraničních kontrol osob,
- vydání dokladů na hranicích namísto pasů a víz,
- zadržené osoby a žaloby (trestné činy a porušení správních předpisů),
- osoby, jimž byl odepřen vstup (důvody pro odepření a státní příslušnost),
- bezpečnostní kódy na vstupních a výstupních razítkách, totožnost příslušníků pohraniční stráže, kteří používají razítka v dané době nebo směně, jakož i informace ohledně ztracených nebo odcizených razítek,

- stížnosti osob podrobených kontrole,
- jiná zvláště důležitá policejní nebo soudní opatření,
- zvláštní události.

** Právní základ:*

- - Schengenský hraniční kodex (příloha II)

12. Spolupráce s dalšími útvary

Pohraniční stráž musí úzce spolupracovat se všemi státními orgány na hranici, tj. s celními orgány příslušnými pro záležitosti týkající se bezpečnosti zboží nebo útvary odpovědnými za bezpečnost dopravy.

HLAVA II: Pozemní hranice

1. Kontroly v silniční dopravě

- 1.1 Příslušník pohraniční stráže velící kontrole na hraničním přechodu by měl zajistit provádění účinné kontroly osob a zároveň bezpečnost a plynulost silničního provozu.
- 1.2 Je-li to možné, měly by být zavedeny oddělené jízdní pruhy pro osoby požívající práva Společenství na volný pohyb a ostatní státní příslušníky třetích zemí v souladu s obecnými pravidly o oddělení pruhů.
- 1.3 Kontroly by měli podle možností provádět dva příslušníci pohraniční stráže.

** Právní základ:*

- - Schengenský hraniční kodex (článek 7, příloha VI)

*** Osvědčený postup:**

- Dopravní prostředky by měly být prohledány v případě, že:
 - a) existuje důvodné podezření, že uvnitř vozidla jsou ukryti lidé, drogy, výbušné materiály a/nebo zbraně,

b) existuje důvodné podezření, že řidič vozidla nebo cestující spáchali trestný čin nebo porušili správní předpisy,

c) předložené doklady vozidla nejsou úplné nebo jsou padělané.

V každém případě se na tato prohledání vztahují vnitrostátní právní předpisy dotčeného státu Schengenu.

- Pro namátkové kontroly pro odhalení výbušných materiálů, drog a ukrytých osob by se měli použít cvičení psi.

Kontroly osobních vozidel:

- Kontroly osob cestujících v osobních vozidlech by měly pokud možno probíhat následovně:

- řidič a cestující mohou během kontroly zůstat uvnitř vozidla,

- příslušník pohraniční stráže zkontroluje doklady a porovná je s osobami, které hodlají překročit hranici,

- druhý příslušník pohraniční stráže mezitím sleduje osoby ve vozidle a chrání příslušníka provádějícího kontrolu.

- Existuje-li podezření, že cestovní doklad, řidičský průkaz, pojištění nebo doklad o registraci vozidla byly padělané, měli by všichni cestující vystoupit z vozidla. Vozidlo by mělo být důkladně prohledáno. Tyto činnosti by se měly provádět ve druhé kontrolní linii.

Kontroly autobusů:

- Kontroly osob cestujících autobusem lze provádět podle okolností v terminálu pro cestující nebo uvnitř autobusu. Provádí-li se kontrola uvnitř autobusu, je třeba přijmout pokud možno následující opatření:

- kontrola dokladů by měla začít kontrolou řidiče autobusu a, jedná-li se o organizovaný zájezd, vedoucím skupiny,

- v případě pochybností o cestovním dokladu nebo o účelu cesty, nebo naznačuje-li něco tomu, že některá osoba může představovat hrozbu pro veřejný pořádek, vnitřní bezpečnost

nebo veřejné zdraví státu Schengenu, měla by být tato osoba požádána, aby vystoupila z autobusu a měla by být podrobena důkladné kontrole ve druhé linii. Druhý příslušník pohraniční stráže mezitím sleduje osoby uvnitř autobusu a chrání příslušníka provádějícího kontrolu.

- V případě hustého provozu by měli být jako první zkontrolováni cestující autobusů pravidelných místních linek, pokud to situace na místě umožňuje.

Během kontroly cestovních dokladů uvnitř autobusu by příslušníci pohraniční stráže měli používat přenosná elektronická zařízení, zejména pro vyhledávání v SIS.

Kontroly nákladních automobilů:

Kontroly nákladních automobilů by měly probíhat níže uvedeným způsobem. V těchto případech by se kontrol měly vždy účastnit příslušné celní správy:

- a) Je-li to možné, měl by být pro nákladní automobily vyhrazen zvláštní pruh, kde:

- lze pohodlně prohledat nákladní automobil a jeho obsah,
- lze použít cvičené psy, aniž by byli rušeni,
- lze použít technické vybavení pro prohledávání (tj. rentgenová zařízení a detektory oxidu uhličitého). Během kontrol nákladních automobilů by měl příslušník pohraniční stráže věnovat zvláštní pozornost nákladním automobilům s kontejnery, ve kterých by mohla být ukryta kradená vozidla, osoby nezákonně převáděné přes hranice nebo nebezpečné látky. Všechny doklady vztahující se k obsahu by měly být pečlivě zkontrolovány.

- c) Důkladně by měly být prohledány všechny nákladní automobily:

- s poškozenou celní plombou,
- se zničenou nebo šitou plachtou,
- u nichž je podezření, že by se uvnitř mohli skrývat lidé, drogy, nebezpečné nebo výbušné materiály. be hidden inside.

- Je možno provést také následující dodatečné kontroly:

- a) silniční kontrola, včetně vyhovění předpisům v sociální oblasti (např. způsobilost vozidla k silničnímu provozu, pracovní doba řidiče, pojištění řidiče),

- b) kontrola přepravy zboží po silnici (soulad přepravovaného zboží a dokladů),

- c) kontrola přítomnosti radioaktivního nebo nebezpečného zboží.

Všechny tyto dodatečné kontroly se provádějí v souladu s příslušnými právními předpisy Společenství a vnitrostátními předpisy jednotlivých států Schengenu.

2. *Kontroly v železniční dopravě*

- 2.1 Příslušník pohraniční stráže velící na železničním hraničním přechodu by měl v zájmu zajištění účinných hraničních kontrol shromáždit informace o vlakových jízdních řádech a předpokládaném počtu cestujících po železnici.
- 2.2 Kontroly lze provádět jedním z těchto způsobů:
- a) na nástupišti na prvním nádraží příjezdu nebo na posledním nádraží odjezdu na území státu Schengenu,
 - b) ve vlaku během cesty.
- 2.3 Hraniční kontrola představuje kontrolu:
- a) vlakové čety,
 - b) cestujících ve vlaku,
 - c) cestujících ze zahraničí, kteří již nebyli dříve zkontrolováni,
 - d) vnějšku vlaku.
- 2.4 Hraniční kontrolu cestujících vysokorychlostních vlaků přijíždějících ze třetího státu lze provést kterýmkoli z následujících způsobů:
- a) na nádražích ve třetí zemi, kde osoby nastupují do vlaku,
 - b) na nádražích na území států Schengenu, kde osoby vystupují,
 - c) ve vlaku během cesty mezi stanicemi na území států Schengenu, pokud osoby zůstávají v předchozí stanici či stanicích ve vlaku.
- 2.5 Pokud jde o vysokorychlostní vlaky ze třetích zemí, které několikrát staví na území členských států a železniční dopravce může nechat do takového vlaku přistoupit cestující výhradně pro zbývající část cesty v rámci území států Schengenu, musí být takoví cestující

podrobení vstupní kontrole buď ve vlaku, nebo na cílovém nádraží, ledaže jsou kontroly provedeny na nádraží, na kterém osoba nastoupila do vlaku.

V tomto případě musí být osoby, které chtějí použít vlaku výhradně na zbývajících část cest v rámci území států Schengenu, před odjezdem vlaku uvědomeny, že mohou být podrobeny vstupní kontrole během cesty nebo na cílovém nádraží.

Při cestě opačným směrem musí být osoby ve vlaku podrobeny výstupním kontrolám na základě obdobné úpravy.

- 2.6 Příslušník pohraniční stráže může provést prohlídku dutin vagónů, aby se zajistilo, že se v nich neukrývají osoby nebo předměty podléhající hraničním kontrolám. Příslušníci pohraniční stráže vždy provedou důkladnou prohlídku vlaku, pokud existuje podezření na ukryté výbušné materiály nebo drogy.
- 2.7 Existují-li důvody se domnívat, že se ve vlaku ukrývají osoby, které byly nahlášeny nebo které jsou podezřelé ze spáchání trestného činu, anebo státní příslušníci třetí země, kteří mají v úmyslu nezákonný vstup, příslušník pohraniční stráže, pokud nemůže jednat v souladu se svými vnitrostátními předpisy, uvědomí orgány státu Schengenu, na jejichž území vlak směřuje anebo jejichž územím projíždí.

** Právní základ:*

- - Schengenský hraniční kodex (článek 7, příloha VI)

*** Osvědčený postup:**

- Při provádění kontroly na nástupišti na prvním nádraží příjezdu nebo na posledním nádraží odjezdu by měl být vlak hlídán, aby jednotlivci neunikli hraniční kontrole. Příslušníci provádějící kontrolu a příslušníci hlídající vlak by spolu měli být stále v kontaktu.
- Během kontroly cestujících ve vlaku by cestujícím nemělo být povoleno se ve vlaku přesouvat.

- Kontrola nákladního vlaku by měla představovat kontrolu dokladů vlakové čety a prohlídku vagónů.
- Během hraniční kontroly cestujících a nákladních vlaků by měl příslušník pohraniční stráže věnovat zvláštní pozornost cestujícím a předmětům, u nichž je nebezpečí přepravy výbušných materiálů. Pro řádné splnění této povinnosti by měli být použiti cvičení psi.
- Hraniční kontrola ve vlaku by měla být dokončena před dohodnutou železniční stanicí.
- Kontrolní opatření by zpravidla neměla vést ke zdržení plánovaného odjezdu vlaků. Dojde-li nicméně ke zpoždění, měl by být co nejdříve informován přednosta stanice.

3. *Malý pohraniční styk*

3.1 Členské státy mohou uzavírat dvoustranné dohody se sousedními třetími zeměmi za účelem provádění usnadněného režimu „malého pohraničního styku“ pro obyvatele příhraničních oblastí. Tento režim se vztahuje na státní příslušníky třetí země s bydlištěm v pohraniční oblasti (maximálně do 50 km) třetí země sousedící s členským státem, kteří obecně v této oblasti sídlí alespoň jeden rok (výjimky mohou být stanoveny ve dvoustranných dohodách) a mají legitimní důvody (rodinné svazky, hospodářské, společenské nebo kulturní motivy) k častému překračování hranice. Podle tohoto režimu je obyvatelům příhraničních oblastí povoleno pouze překročit hranici za účelem pobytu v pohraniční oblasti členského státu, přičemž délka nepřetržitého pobytu je nejdéle tři měsíce.

3.2 Dvoustranné dohody mohou stanovit:

- a) zřízení zvláštních hraničních přechodů vyhrazených pouze pro obyvatele příhraniční oblasti,
- b) zvláštní pruhy na hraničních přechodech vyhrazené pouze pro obyvatele příhraniční oblasti,
- c) ve výjimečných případech zdůvodněných místními okolnostmi, oprávnění obyvatel příhraniční oblasti překročit hranici mimo hraniční přechody a stanovené hodiny. To se týká například situací, kdy zemědělec musí často překračovat hranici, aby pracoval na svém poli, nebo kdy je město rozděleno hranicí. V těchto případech by mělo být místo, kde

lze překročit hranici, uvedeno v jejich povolení pro malý pohraniční styk (LBTP) (viz bod 3.6, oddíl I).

- 3.3 Obyvatelé příhraniční oblasti, kteří překračují hranici podle bodů a) a b) výše a kteří jsou příslušníkům pohraniční stráže dobře známi z důvodu častého překračování hranice, mohou být obvykle podrobeni pouze namátkovým kontrolám. Bez předchozího varování a v nepravidelných intervalech se však musí tyto osoby občas podrobit důkladné kontrole.
- 3.4 Jestliže se ve dvoustranné dohodě se třetí zemí počítá s usnadněním podle bodu 3.2 písmene c) (tj. umožnění překročení hranice mimo povolené hraniční přechody), musí dotčený členský stát provádět namátkové kontroly a pravidelně hlídat na hranici, aby zabránil neoprávněnému překračování hranice.
- 3.5 Další podrobnosti o kontrolách, které se mají provádět na obyvatelích příhraničních oblastí využívajících režimu malého pohraničního styku, jsou uvedeny v bodě 3.6 v oddíle II.

** Právní základ:*

- Nařízení (ES) č./2006 o malém pohraničním styku

- Dvoustranné dohody o malém pohraničním styku.

ODDÍL III: Vzdušné hranice

1. *Kontroly na letišti*

- 1.1 Pro zajištění účinných hraničních kontrol na letišti musí příslušníci pohraniční stráže shromáždit všechny důležité informace o letových řádech, aby mohli využít dostatečného personálu v souladu s tokem cestujících a s přihlédnutím k tomu, že přednost by měli mít přijíždějící cestující.
- 1.2 Je třeba zavést příslušné infrastruktury, aby byly odděleny lety v rámci Schengenu od mimoschengenských letů a aby bylo zabráněno neoprávněnému pohybu osob a/nebo dokladů mezi těmito prostory.
- 1.3 Hraniční kontroly budou obvykle prováděny na oprávněných hraničních přechodech uvnitř letiště. Vyskytne-li se však nebezpečí v souvislosti s vnitřní bezpečností a nedovoleným

přistěhovalectvím, může být hraniční kontrola provedena na palubě letadla nebo u východu.

- 1.4 Přístup do tranzitního prostoru musí být kontrolován. Kontroly se obvykle v tranzitním prostoru neprovádějí, pokud ovšem nejsou odůvodněny na základě vyhodnocení rizika v souvislosti s nedovoleným přistěhovalectvím nebo vnitřní bezpečností.

*** Osvědčený postup:**

- Kontroly členů posádky by se měly provádět před kontrolami cestujících a měly by se provádět na zvláštním místě.
- Je-li to možné, mělo by se vytvořit zvláštní místo pro hraniční kontroly ve druhé linii.
- Je-li to možné, pro diplomaty a cestující s postižením by měl být vyhrazen zvláštní pruh.
- Všechny části letiště by měly být pod přísným dohledem, a to zejména prostřednictvím sledování a střežení prostoru, kde se cestující registrují k přepravě, prostorů pasové kontroly a tranzitního prostoru. Z bezpečnostních důvodů by všechna opuštěná zavazadla nebo opuštěné podezřelé předměty měly být nahlášeny bezpečnostním orgánům.

- 1.5 Místo, kde se provádějí hraniční kontroly, se musí určit následujícím postupem:

- a) Cestující přilétající z třetího státu, kteří přestupují na vnitřní let, musí být podrobeni vstupní kontrole na letišti příletu z třetího státu. Cestující z vnitřního letu, kteří přestupují na let do třetího státu (přestupující cestující), musí být podrobeni výstupní kontrole na letišti odletu uvedeného druhého letu.

Příklady:

- Let z Brazílie do Lisabonu se spojem z Lisabonu do Paříže, vstupní kontrola v Lisabonu.
- Let z Paříže do Lisabonu s přestupem do Brazílie, výstupní kontrola v Lisabonu.

- b) U letů z třetích států nebo do třetích států, kterými necestují žádní přestupující cestující, a u letů s více než jedním mezipřistáním na letištích států Schengenu bez přestupu do jiného letadla:

- (i) cestující na letech z třetích států anebo do třetích států musí být podrobeni vstupní kontrole na vstupním letišti a výstupní kontrole na výstupním letišti, pokud let nezahrnuje žádný předcházející nebo následný přestup na území států Schengenu,

Příklady:

- Let z New Yorku do Berlína, vstupní kontrola je v Berlíně.
- Let z Berlína do New Yorku, výstupní kontrola je v Berlíně.

- (ii) cestující na letech z třetího státu nebo do třetího státu s více než jedním mezipřistáním na území členských států bez přestupu do jiného letadla (přestupující cestující) musí být podrobeni vstupní kontrole na cílovém letišti a výstupní kontrole na letišti odletu za podmínky, že do letadla nemohou přistoupit cestující pro úsek cesty nacházející se na území států Schengenu,

Příklady:

- Let Peking-Helsinky-Frankfurt-Paříž s mezipřistáním v Helsinkách a ve Frankfurtu jen pro vystupující cestující (nástup do letadla na zbývajícím úseku letu je zakázán), vstupním kontrolám jsou podrobeni cestující vystupující z letadla v Helsinkách, Frankfurtu a Paříži.
- Let Paříž-Frankfurt-Helsinky-Peking, mezipřistání ve Frankfurtu a v Helsinkách pouze pro přistupující cestující (výstup z letadla je zakázán). Výstupní kontroly jsou v Paříži, Frankfurtu a Helsinkách.

- (iii) jestliže u letů z třetích států s více než jedním mezipřistáním na území států Schengenu může přepravce přibírat na palubu cestující pouze na zbývajícím úseku v rámci tohoto území, musí být cestující podrobeni výstupní kontrole na letišti odletu a vstupní kontrole na letišti příletu. Kontroly cestujících, kteří jsou během těchto mezipřistání již na palubě letadla a nepřistoupili na území států Schengenu, musí být provedeny v souladu s písm. b) bodem ii). Jestliže je cílovou zemí třetí stát, měl by se použít u této kategorie letů opačný postup.

Příklady: 1. Let New York-Paříž-Frankfurt-Řím s povoleným nástupem na palubu při mezipřistání v Paříži a ve Frankfurtu. Vstupní kontroly cestujících přistávajících v Paříži,

Frankfurtu (včetně těch, kteří přistoupili na palubu letadla v Paříži) a v Římě (včetně těch, kteří přistoupili na palubu letadla v Paříži a Frankfurtu).

2. Let Hamburk-Brusel-Paříž-Káhira, s povoleným mezipřistáním v Bruselu a v Paříži. Výstupní kontroly se provádějí v Hamburku, Bruselu a Paříži.

- 1.6 Pokud musí letadlo přistát na nejbližší přistávací ploše, která není hraničním přechodem, může toto letadlo pokračovat v letu po obdržení povolení od příslušníků pohraniční stráže a, pokud se jedná o celní kontroly, celních úřadů.

*** Osvědčený postup:**

- Po přistání letadla by měl příslušník pohraniční stráže přijít na parkovací místo letadla před vystoupením cestujících, když:
 - došlo na palubě letadla ke spáchání trestného činu,
 - existuje hrozba pro vnitřní bezpečnost,
 - existuje nebezpečí nelegální migrace,
 - na palubě letadla jsou osoby vyhoštěné z jiných zemí,
 - pokud je potřeba, aby získali veškeré nezbytné informace od posádky.
- Všichni cestující, kterým byl odepřen vstup, by měli být od ostatních cestujících odděleni. Není-li možný jejich okamžitý odlet na místo vstupu na palubu letadla, měli by do svého odletu zůstat v odděleném prostoru pod dohledem příslušníků pohraniční stráže.
- Osoby, které spáchaly trestný čin, by měly být přepraveny přímo z letadla na zvlášť určené místo a předány příslušným orgánům.

*** Právní základ:**

- - Schengenský hraniční kodex (příloha VI)

2. *Kontroly na letištích bez mezinárodního statutu*

- 2.1 Je nutno zajistit, aby byly v souladu s obecnými pravidly kontrolovány také osoby na letištích, která nemají právní postavení mezinárodního letiště podle příslušného

vnitrostátního práva (dále jen „letiště bez mezinárodního statutu“), přes která je však povoleno směřovat lety ze třetích zemí anebo do třetích zemí.

- 2.2 Není nezbytné přijímat na letištích bez mezinárodního statutu příslušná opatření k zajištění fyzického oddělení toků cestujících z vnitřních a jiných letů, aniž je dotčeno nařízení (ES) č. 2320/2002, kterým se stanoví společná pravidla v oblasti bezpečnosti civilního letectví. Kromě toho není při malém objemu provozu zapotřebí stálé přítomnosti příslušníků pohraniční stráže, pokud existuje záruka, že potřební pracovníci mohou být nasazeni v krátkém čase.
- 2.3 Jestliže není na letišti bez mezinárodního statutu zajištěna stálá přítomnost příslušníků pohraniční stráže, musí ředitel takového letiště vhodným způsobem oznamovat příslušníkům pohraniční stráže přílety nebo odlety letadel přilétajících z třetích států nebo do třetích států odlétajících.

** Právní základ*

- - Schengenský hraniční kodex (příloha VI)

- - Nařízení (ES) č. 2320/2002

3. *Kontroly osob při soukromých letech*

- 3.1 Kapitán soukromého letadla letícího ze třetího státu a nebo do třetího státu musí před odletem předat příslušníkům pohraniční stráže cílového členského státu a případně i členského státu prvního vstupu obecné prohlášení, obsahující kromě jiného i letový plán v souladu s přílohou 2 Úmluvy o mezinárodním civilním letectví, jakož i informace o totožnosti cestujících.
- 3.2 Jestliže soukromé lety ze třetího státu s cílem ve státě Schengenu uskuteční mezipřistání na území jiných států Schengenu, příslušné orgány schengenského státu vstupu musí provést hraniční kontroly a opatřit obecné prohlášení otiskem vstupního razítka.
- 3.3 Jestliže není jisté, zda začátek letu je výhradně na území států Schengenu nebo zda let směřuje pouze na území států Schengenu bez mezipřistání na území třetího státu, musí příslušné orgány vykonat kontrolu osob na letištích a letištích bez mezinárodního statutu v souladu s obecnými pravidly.

- 3.4 Opatření pro vstup a výstup kluzáků, ultralehkých letadel, vrtulníků, malých letadel schopných letu pouze na krátké vzdálenosti a vzducholodí jsou stanovena vnitrostátními právními předpisy, případně dvoustrannými dohodami.

* *Právní základ:*

- - Schengenský hraniční kodex (příloha VI)

- Úmluva ICAO

ODDÍL IV: Námořní hranice

1. *Obecné postupy při kontrolách v námořní dopravě*

- 1.1 Příslušník pohraniční stráže velící kontrole na hraničním přechodu musí zajistit provádění účinných kontrol cestujících a posádek lodí. Tyto kontroly budou založeny na analýze rizik představující neustálou a úplnou ostrahu námořního prostoru.
- 1.2 Kontroly lodí se musí provádět v přístavu příjezdu nebo odjezdu na palubě lodi anebo v prostoru vyhrazeném pro tento účel, který se nachází v bezprostřední blízkosti plavidla. V souladu s dohodami uzavřenými v této věci však lze kontroly také provádět během plavby anebo při příjezdu nebo odjezdu lodi na území třetí země.
- 1.3 Kapitán loď, anebo zástupce rejdaře (tj. fyzická nebo právnická osoba zastupující rejdaře ve všech věcech, týkajících se povinností rejdaře při najímání námořníků), musí připravit ve dvou kopiích seznam posádky (jmenný seznam) a případných cestujících. V tomto seznamu musí být uvedeny následující informace:

- jméno a příjmení,
- datum narození,
- státní příslušnost,
- číslo a druh cestovního dokladu a případně číslo víza.

Mezi členy posádky patří všechny osoby v současnosti zaměstnané pro plnění pracovních nebo služebních povinností na palubě lodi během cesty a uvedené na seznamu posádky.

- 1.4 Nejpozději při příjezdu do přístavu musí být uvedený seznam (seznamy) předán pohraniční stráží. Jestliže z důvodu vyšší moci nelze seznam nebo seznamy poslat pohraniční stráží,

musí se jejich kopie zaslat na příslušný hraniční přechod nebo plavebnímu úřadu, který je neprodleně doručí pohraniční stráž.

- 1.5 Jedna kopie obou seznamů, řádně podepsaná příslušníkem pohraniční stráže, se musí vrátit kapitánovi loď, který ji musí předložit na požádání během pobytu v přístavu.
- 1.6 Jakékoli změny v seznamech posádky nebo cestujících musí kapitán nebo zástupce rejdaře okamžitě oznámit příslušníkům pohraniční stráže.
- 1.7 Kapitán musí před veplutím loď do přístavu informovat příslušníky pohraniční stráže o přítomnosti černých pasažérů na své lodi. Dokud černí pasažéři zůstávají na palubě lodi, je za ně odpovědný kapitán lodi.

V případě, že členský stát povolí vystoupení černých pasažérů na svém území, musí být před svým vstupem podrobeni běžným kontrolním postupům.

- 1.8 Kapitán musí oznámit příslušníkům pohraniční stráže odplutí lodi. Není-li to možné, musí informovat příslušný plavební úřad a předat mu druhou kopii dříve vyplněného a podepsaného seznamu.

** Právní základ:*

- - Schengenský hraniční kodex (příloha VI)

2. *Kontroly výletních lodí*

- 2.1 Výletní loď jsou loď, které sledují danou plavební trasu v souladu s předem určeným programem obsahujícím turistické činnosti v různých přístavech a které běžně nenabírají cestující ani nedovolují cestujícím vylodit se během cesty.
- 2.2 Kapitán výletní loď, anebo zástupce rejdaře, musí zaslat příslušné pohraniční stráž trasu a program výletní plavby nejméně 24 hodin před odplutím z přístavu odjezdu a před příjezdem do každého přístavu na území států Schengenu.
- 2.3 Jestliže trasa výletní lodi zahrnuje výlučně přístavy na území států Schengenu, nesmí se provádět hraniční kontroly a výletní loď může zajet do přístavů, které nejsou hraničními přechody. Kontroly posádky a cestujících na těchto lodích však lze provádět na základě hodnocení rizika týkajícího se vnitřní bezpečnosti a nedovoleného přistěhovalectví.

Příklad:

- výletní loď plavící se z Řecka do různých přístavů v Itálii a zpět do Řecka.

2.4 Jestliže trasa výletní lodi zahrnuje jak přístavy na území států Schengenu, tak přístavy v jiných státech, musí se hraniční kontroly provádět takto:

- a) připluje-li výletní loď z přístavu ve třetím státě a zakotví-li poprvé v přístavu na území státu Schengenu, musí být posádka i cestující podrobeni vstupním kontrolám na základě jmenných seznamů posádky a cestujících.

Příklad:

- výletní loď plující z Petrohradu do Stockholmu.

Cestující vystupující na břeh se musí podrobit vstupním kontrolám podle obecných pravidel, pokud hodnocení rizika týkajícího se vnitřní bezpečnosti a nedovoleného přistěhovalectví neukáže, že těchto kontrol není zapotřebí.

- b) Připluje-li výletní loď z přístavu ve třetím státě a znovu zakotví v přístavu na území státu Schengenu, musí se posádka i cestující podrobit vstupním kontrolám na základě jmenných seznamů posádky a cestujících, uvedených výše, v rozsahu, v němž byly tyto seznamy pozměněny od přistání výletní lodi v předchozím přístavu na území státu Schengenu.

Příklad:

- trasa výletní lodě je: z Istanbulu do Atén, potom do Tunisu a pak do Barcelony.

Cestující vystupující na břeh se musí podrobit vstupním kontrolám podle obecných pravidel, pokud hodnocení rizika týkajícího se vnitřní bezpečnosti a nedovoleného přistěhovalectví neukáže, že těchto kontrol není zapotřebí. Pokud ve jmenném seznamu nedošlo k žádným změnám, není potřeba ověřit totožnost jednotlivých cestujících podle cestovního dokladu. Cestující vystupující na břeh musí nicméně mít svůj cestovní doklad po celou dobu s sebou a musí ho předložit příslušníkům pohraniční stráže na požádání.

- c) připluje-li výletní loď z přístavu ve státě Schengenu a zakotví-li v přístavu ve státě Schengenu, cestující vystupující na břeh musí být podrobeni vstupním kontrolám

podle obecných pravidel, vyžaduje-li to hodnocení rizika týkajícího se vnitřní bezpečnosti a nedovoleného přistěhovalectví.

Příklad:

- výletní loď připlouvající původně z Petrohradu a po té zajištějící postupně do přístavů v Helsinkách, Stockholmu a Kodani. V tomto případě by měly kontroly prováděné ve Stockholmu a Kodani přihlídnout ke skutečnosti, že výletní loď již byla kontrolována v Helsinkách.

- d) odplouvá-li výletní loď z přístavu ve státě Schengenu do přístavu ve třetím státě, musí se posádka a cestující podrobit výstupním kontrolám na základě jmenných seznamů posádky a cestujících. Vyžaduje-li to hodnocení rizika týkajícího se bezpečnosti a nedovoleného přistěhovalectví, musí se cestující na palubě lodi podrobit výstupním kontrolám podle obecných pravidel.

Příklad:

- výletní loď plující z Helsinek do Petrohradu.

- e) odplouvá-li výletní loď z jednoho přístavu ve státě Schengenu do jiného do přístavu ve státě Schengenu, nesmí se provádět žádné výstupní kontroly. Kontroly posádky a cestujících na těchto lodích však lze provádět na základě hodnocení rizika týkajícího se vnitřní bezpečnosti a nedovoleného přistěhovalectví.

Příklad:

- výletní loď plující ze Stockholmu do Helsinek a po té pokračující mimo schengenský prostor (např. do Petrohradu). V tomto případě nesmí být normálně provedeny ve Stockholmu žádné výstupní kontroly, protože tyto kontroly mají být provedeny v Helsinkách, než loď opustí schengenský prostor.

- 2.5 Kapitán výletní lodi, anebo zástupce rejdaře, musí příslušné pohraniční strážci zaslat jmenné seznamy nejméně 24 hodin před příjezdem do každého přístavu nebo v případě, že plavba do tohoto přístavu trvá méně než 24 hodin, ihned poté, co skončí nalodění v předchozím přístavu. Jmenný seznam musí být opatřen otiskem razítka v prvním přístavu vstupu na území států Schengenu a poté vždy, když je v seznamu provedena změna.

- 2.6 V případech, kdy se příslušníci pohraniční stráže na základě hodnocení rizika týkajícího se vnitřní bezpečnosti a nelegální migrace rozhodnou, že není nutné provádět kontroly cestujících na výletní lodi podle obecných pravidel o hraničních kontrolách, není nutno do cestovních dokladů vyznačit razítko.
- 2.7 Při hodnocení rizika týkajícího se bezpečnosti a migrace by příslušníci pohraniční stráže měli přihlížet mimo jiné k následujícím prvkům: státní příslušnost cestujících, všechny dostupné informace o rejdařské společnosti a její spolehlivosti, všechna hlášení o situaci a důležité informace, včetně informací získaných od států Schengenu nebo sousedních třetích zemí.

* *Právní základ:*

- - Schengenský hraniční kodex (příloha VI)

3. ***Kontroly rekreačních plaveb***

- 3.1 Rekreační plavbou se rozumí užívání rekreačních plavidel pro sportovní nebo turistické účely.
- 3.2 Osoby, které se nacházejí na palubě rekreačních lodí přijíždějící do přístavu ve státě Schengenu nebo odjíždějící z přístavu ve státě Schengenu, nesmí být podrobeny hraničním kontrolám a smějí vstupovat do přístavu, který není hraničním přechodem.

Kontroly těchto osob nebo fyzické prohlídky rekreačních lodí se však musí provést na základě hodnocení rizika týkajícího se nedovoleného přistěhovalectví a především tam, kde se v bezprostřední blízkosti území dotčeného státu Schengenu nachází pobřeží třetí země.

- 3.3 Rekreační loď připlouvající ze třetího státu smí výjimečně vplout do přístavu, který není hraničním přechodem. V tomto případě o tom osoby na palubě musí uvědomit přístavní orgány, aby dostaly povolení vplout do tohoto přístavu. Přístavní orgány se musí spojit s orgány v nejbližším přístavu určeném jako hraniční přechod a ohlásit příjezd plavidla. Prohlášení o cestujících se provede tak, že se u přístavních orgánů uloží seznam osob na palubě. Tento seznam se musí pohraniční stráž předat nejpozději při příjezdu. Obdobně musí-li z důvodů vyšší moci rekreační loď připlouvající ze třetího státu zajet do jiného

přístavu než je hraniční přechod, musí se přístavní orgány spojit s orgány v nejbližším přístavu určeném jako hraniční přechod, aby ohlásily přítomnost plavidla.

- 3.4 Během těchto kontrol se musí předat dokument obsahující všechny technické parametry plavidla a jména osob na palubě. Kopie tohoto dokumentu se musí předat orgánům v přístavech příjezdu a odjezdu. Dokud loď zůstává v teritoriálních vodách některého ze států Schengenu, musí být kopie tohoto dokumentu součástí dokumentace lodi.
- 3.5 Namátkové kontroly rekreačních lodí se musí provádět bez ohledu na hodnocení rizik týkajících se nedovoleného přistěhovalectví.

* *Právní základ:*

- - Schengenský hraniční kodex (příloha VI)

4. *Kontroly pobřežního rybolovu*

- 4.1 Pobřežním rybolovem se rozumí rybolov prováděný za použití plavidel, která se vracejí každý den nebo do 36 hodin do přístavu nacházejícího se na území státu Schengenu, aniž by zastavovala v přístavech nacházejících se v třetím státu.
- 4.2 Posádky lodí provádějících pobřežní rybolov, které se vracejí každý den nebo do 36 hodin do domovského přístavu anebo do jakéhokoli jiného přístavu na území států Schengenu, aniž by jejich loď zajela do přístavu na území třetí země, nesmí být podrobovány systematické kontrole.
- 4.3 Existuje-li riziko nedovoleného přistěhovalectví, především tam, kde se v bezprostřední blízkosti území dotčeného státu Schengenu nachází pobřeží třetího státu, musí se provést kontroly osob nebo fyzické prohlídky plavidla.
- 4.4 Posádky plavidel provádějících pobřežní rybolov, které nejsou registrovány v přístavu na území státu Schengenu, se musí kontrolovat v souladu s ustanoveními vztahujícími se na námořníky (bod 3.4, oddíl I). Kapitán lodi musí uvědomit příslušné orgány o všech změnách seznamu příslušníků posádky a o přítomnosti všech cestujících.

* *Právní základ:*

- - Schengenský hraniční kodex (příloha VI)

5. *Kontroly trajektových spojení*

5.1 Na palubě trajektových spojení s přístavy nacházejícími se ve státech mimo státy Schengenu se musí provádět kontroly osob. Musí se použít tato pravidla:

- a) je-li to možné, musí být k dispozici oddělené pruhy pro členské státy EU, EHP a Švýcarsko,
- b) kontroly pěších cestujících se musí provádět jednotlivě,
- c) kontroly cestujících ve vozidlech se musí provádět, když jsou cestující ve vozidle,
- d) cestující na trajektu, kteří cestují autobusem, se musí považovat za pěší cestující. Tito cestující musí z autobusu vystoupit, aby se podrobili kontrole,
- e) kontroly řidičů těžkých nákladních vozidel a doprovázejících osob musí být provedeny, když jsou cestující ve vozidle. Tato kontrola probíhá odděleně od kontrol ostatních cestujících,
- f) pro zajištění rychlého průběhu kontrol musí být k dispozici dostatečný počet závor,
- g) aby bylo možné odhalit především nezákonné přistěhovalce, musí se provádět namátkové prohlídky dopravních prostředků používaných cestujícími, případně i nákladů a dalšího zboží uloženého v dopravních prostředcích,
- h) s posádkami trajektů se musí zacházet stejně jako s členy posádek obchodních lodí.

** Právní základ:*

- - Schengenský hraniční kodex (příloha VI)

ODDÍL V: Kontroly v případě plaveb po vnitrozemských vodních cestách

1. *Plavba po vnitrozemských vodních cestách*

- 1.1 Plavba po vnitrozemských tocích zahrnující překročení vnější hranice se týká obchodního nebo rekreačního využití všech typů lodí a plavidel na řekách, kanálech a jezerech.
- 1.2 Kontroly, které se provádějí v případě plaveb po vnitrozemských vodních cestách, jsou stejné jako kontroly prováděné obecně v námořní dopravě.

- 1.3 U lodí používaných pro obchodní účely se kapitán a osoby zaměstnané na palubě, jejichž jména jsou uvedena na seznamu posádky, a rodinní příslušníci těchto osob, kteří žijí na palubě, musí považovat za členy posádky nebo osoby jim rovné.

** Právní základ:*

- - Schengenský hraniční kodex (příloha VI)

ČÁST TŘI: OSTRAHA HRANIC

1. *Účel ostrahy*

1.1 Hlavním účelem ostrahy vnějších hranic na místech mimo hraniční přechody a ostrahy hraničních přechodů mimo provozní dobu je:

- a) bránit nepovolenému překročení hranic a odrazovat od něho,
- b) čelit přeshraniční trestné činnosti,
- c) používat nebo přijímat opatření proti osobám, které překročily hranice nezákonně.

1.2 Velící důstojník musí přijmout všechna nezbytná opatření, aby zabránil nepovolenému překročení hranice, a musí své zaměstnance rozmístit na základě hodnocení rizika týkajícího se nedovoleného přistěhovalectví a přeshraniční trestné činnosti.

Použité zdroje by měly být zvoleny v souladu s druhem a povahou hranice (vnitrozemská, na vnitrozemských vodních cestách nebo námořní).

2. *Metody ostrahy*

2.1 Ostraha by se měla provádět s využitím buď stálých, nebo mobilních jednotek, které ostrahu vykonávají:

- a) hlídkováním,
- b) zaujetím stanoviště na místech, o kterých je známo či o kterých se má za to, že se jedná o citlivá místa.

2.2 V zájmu účinného odhalování nepovoleného překračování hranic by mělo docházet k častým a náhlým změnám doby ostrahy.

2.3 Hlavní úkoly hlídek jsou:

- a) sledovat terén, ve kterém hlídka působí,

- b) zajistit, aby ve střežené oblasti nehrozilo nebezpečí pro veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost,
- c) kontrolovat doklady osob, které se pohybují v oblasti a které hlídce nejsou známy,
- d) zastavit všechny podezřelé osoby, které nemají žádné doklady, a požádat je, aby podrobně vysvětlily důvody, proč se v oblasti nacházejí,
- e) zastavit a předvést na nejbližší stanici pohraniční stráže osoby, které nezákonně překročily hranici nebo se o nezákonné překročení pokusily.

Během hlídkování by se měli používat zvlášť cvičení psi. Pro posílení střežení a hlídání hranic by se mělo využívat také vrtulníků, hlídkových člunů a terénních vozidel.

2.4 Hlavní úkoly hlídek na stanovišti jsou:

- a) sledovat místa, o kterých se má za to, že se jedná o citlivá místa pro nezákonné překračování hranic nebo pašování,
- b) zastavit a předvést na stanici pohraniční stráže osoby, které se pokusily o nezákonné překročení hranice nebo které hranici nezákonně překročily.

2.5 V souladu se získanými informacemi by se měly organizovat léčky na osoby nezákonně převáděné přes hranice a na překupníky.

2.6 Ostraha by se případně měla provádět také s využitím technických a elektronických prostředků (tj. radary, čidla a infračervená zařízení pro noční vidění).

** Právní základ:*

- - Schengenský hraniční kodex (článek 12)

ČÁST IV: SEZNAM PŘÍSLUŠNÝCH PRÁVNÍCH NÁSTROJŮ

• Právní předpisy Společenství:

- Úmluva k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích podepsaná v Schengenu dne 19. června 1990 (Úř. Věst. L 239, 22. 9. 2000, s. 19);
- Rozhodnutí výkonného výboru ze dne 14. prosince 1993 o společných zásadách pro prohlášení jednotných víz za neplatná od počátku, pro jejich zrušení nebo pro zkracování jejich doby platnosti (SCH/Com-ex (93)24) (Úř. Věst. L 239, 22. 9. 2000, s. 154);
- Rozhodnutí Rady ze dne 30. listopadu 1994 o společné akci přijaté Radou na základě čl. K.3 odst. 2 písm. b) Smlouvy o Evropské unii týkající se možnosti cestování žáků ze třetích zemí s bydlištěm v některém členském státě (Úř. věst. L 327, 19. 12. 1994, s. 1);
- nařízení Rady (ES) č. 1683/95 ze dne 29. května 1995, kterým se stanoví jednotný vzor víz (Úř. věst. L 164, 14.7.1995, s. 1) ve znění nařízení Rady (ES) č. 334/2002 ze dne 18. února 2002, kterým se pozměňuje nařízení Rady (ES) č. 1683/95 ze dne 29. května 1995, kterým se stanoví jednotný vzor víz (Úř. věst. L 53, 23.2.2002, s. 7);
- - rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady 2119/98/ES ze dne 24. září o zřízení sítě epidemiologického dozoru a kontroly přenosných nemocí ve Společenství (Úř. věst. L 268 3.10. 1998, s. 1);
- Nařízení Rady (ES) č. 2725/2000 ze dne 11. prosince 2000 o zřízení systému "Eurodac" pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování Dublinské úmluvy (Úř. věst. L 316, 15. 12. 2000, s. 1);
- Charta základních práv Evropské unie (Úř. věst. C 364, 18. 12. 2000, s. 1);
- Nařízení Rady č. 2001/51 ze dne 28. června 2001, kterým se doplňuje článek 26 Úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 (Úř. věst. L 187, 7. 7. 2001, s. 45),
- Nařízení Rady (ES) č. 539/2001 ze dne 15. března 2001, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum (Úř. věst. L 81, 21. 3. 2001, s. 1), ve znění:
 - Nařízení Rady (ES) č. 2414/2001 (Úř. věst. L 327, 12. 12. 2001);
 - Nařízení Rady (ES) č. 453/2003 (Úř. věst. L 69, 13. 3. 2003, s. 10);

- nařízení Rady (ES) 851/2005 ze dne 2. června 2005, kterým se mění nařízení (ES) č. 539/2001 kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, a jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni, ve věci mechanismu vzájemnosti;
- Nařízení Rady (ES) č. 333/2002 ze dne 18. února 2002 o jednotném vzoru formulářů pro připojení víza uděleného členskými státy držitelům cestovních dokladů, které nejsou uznávány členským státem, který formulář vydal (Úř. věst. L 53, 23. 2. 2002, s. 4);
- Nařízení Rady (ES) č. 407/2002 ze dne 28. února 2002 (Úř. věst. L 62, 5.3. 2002, s. 1), kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 2725/2000 o zřízení systému "Eurodac" pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování Dublinské úmluvy (Úř. věst. L 62, 5. 3. 2002, s. 1);
- Nařízení Rady (ES) č. 1030/2002 ze dne 13. června 2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí (Úř. věst. L 157, 15. 6. 2002, s. 1);
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2320/2002 ze dne 16. prosince 2002, kterým se stanoví společná pravidla v oblasti bezpečnosti civilního letectví (Úř. věst. L 355, 30. 12. 2002, s. 1);
- Council Regulation (EC) No 343/2003 of 18 February 2003 (Dublin Convention);
- Nařízení Rady (ES) č. 415/2003 ze dne 27. února 2003 o udělování víz na hranicích včetně udělování takových víz projíždějícím námořníkům (Úř. věst. L 64, 7. 3. 2003, s. 1);
- Nařízení Rady (ES) č. 693/2003 ze dne 14. dubna 2003 o zavedení dokladu k usnadnění průjezdu (FTD) a dokladu k usnadnění průjezdu po železnici (FRTD) a o změně Společné konzulární instrukce a Společné příručky (Úř. věst. L 099, 17.4.2003, s. 8);
- Nařízení Rady (ES) č. 694/2003 ze dne 14. dubna 2003 o jednotném vzoru dokladu k usnadnění průjezdu (FTD) a dokladu k usnadnění průjezdu po železnici (FRTD) stanoveným nařízením (ES) č. 693/2003 (Úř. věst. L 099, 17.4.2003, s. 15);
- Rozhodnutí Rady ze dne 8. března 2004 o uzavření Memoranda o porozumění mezi Evropským společenstvím a Státní správou cestovního ruchu Čínské lidové republiky o vízech a o souvisejících otázkách týkajících se turistických skupin z Čínské lidové republiky (ADS) (Úř. věst. L 83, 20. 3. 2004, s. 12);
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (Úř. věst. L 229, 29.6. 2004, s. 35);

- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 851/2004 ze dne 21. dubna 2004 o zřízení Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí (Úř. věst. L 142, 30.4.2004, s. 1);
- Směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (Úř. věst. L 304, 30. 9. 2004, s. 12);
- nařízení Rady (ES) č. 2252/2004 ze dne 13. prosince 2004 o normách pro bezpečnostní a biometrické prvky v cestovních pasech a cestovních dokladech vydávaných členskými státy (Úř. věst. L 385, 29. 12. 2004, s. 1);
- Směrnice Rady 2005/85/ES ze dne 1. prosince 2005 o minimálních normách pro řízení v členských státech o přiznávání a odnímání postavení uprchlíka (Úř. věst. L 326, 13. 12. 2005, s. 13),
- Společné konzulární instrukce o vízech pro diplomatické mise a konzulární úřady (Úř. věst. C 313, 16.12.2005, s. 1);
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006, kterým se stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex) (Úř. věst. L 105, 13. 4. 2006, s. 1);
- Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 895/2006 ze dne 14. června 2006, kterým se zavádí zjednodušený režim kontrol osob na vnějších hranicích vycházející z jednostranného uznávání některých dokladů Českou republikou, Estonskem, Kypr, Lotyšskem, Litvou, Maďarskem, Maltou, Polskem, Slovinskem a Slovenskem za rovnocenné jejich národním vízům za účelem průjezdu přes jejich území (Úř. věst. L 167, 20. 6. 2006, s. 1);
- Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 896/2006 ze dne 14. června 2006, kterým se zavádí zjednodušený režim kontrol osob na vnějších hranicích vycházející z jednostranného uznávání některých povolení k pobytu vydaných Švýcarskem a Lichtenštejnskem členskými státy za účelem průjezdu přes jejich území (Úř. věst. L 167, 20. 6. 2006, s. 8);
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. [.../2006] ze dne, kterým se stanoví pravidla pro malý pohraniční styk na vnějších pozemních hranicích členských států a mění Schengenská úmluva a Společná konzulární instrukce;

• **Mezinárodní právní předpisy:**

- Úmluva ze dne 7. prosince 1944 o mezinárodním civilním letectví (úmluva ICAO, příloha 2, 9);
- Evropská Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod ze dne 4. listopadu 1950 a její protokoly;

- Ženevská úmluva o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951 ve znění Newyorského protokolu ze dne 31. ledna 1967;
- Úmluva Mezinárodní námořní organizace o usnadnění mezinárodní námořní dopravy (FAL) ze dne 9. dubna 1965;
- ILO úmluva o dokladech totožnosti námořníků (č. 185) ze dne 19. června 2003;
- Dohoda mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Švýcarskou konfederací na druhé straně o volném pohybu osob (Úř. věst. L 114, 30. 4. 2002, s. 6);
- Dvoustranné dohody o malém pohraničním styku